

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

*zmiany studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Fajstawice*

***Autor opracowania:
mgr Michał Pyra***

Michał Pyra

Stalowa Wola – 2023

**PRACOWNIA
PROJEKTOWANIA
URBANISTYCZNEGO**

37-450 Stalowa Wola, ul. Narutowicza 2/6A - REGON 361536927 - NIP 8652158642
pracownia: 00-057 Warszawa, Plac Jana Henryka Dąbrowskiego 5/3
e-mail: projektowanieurbanistyczne@wp.pl

Spis treści:

1. WSTĘP	4
1.1. Podstawa prawna.....	4
1.2. Przedmiot opracowania	5
1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami.....	5
1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy	6
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	7
2.1. Główne cele projektowanego dokumentu	7
2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami.....	8
2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu.....	8
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	9
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO ...	10
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	10
5.1. Istniejący stan środowiska	10
5.1.1. Położenie.....	10
5.1.2. Powierzchnia ziemi	14
5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne	15
5.1.4. Gleby	15
5.1.5. Wody.....	16
5.1.6. Atmosfera i klimat.....	22
5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna	23
5.1.8. Krajobraz	27
5.1.9. Zabytki i dobra materialne	28
5.1.10. Obecne użytkowanie terenu	28
5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	28
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	29
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	29
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	30

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA	32
9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.....	34
9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną.....	36
9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi.....	37
9.4. Oddziaływanie na wody	38
9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat	39
9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne	41
9.7. Oddziaływanie na krajobraz.....	42
9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.....	42
9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego.....	43
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	43
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	44
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	44
13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	48

1. WSTĘP

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podejmowanych w zmieniającym dokumencie.

Ileż w niniejszym dokumencie jest mowa o *Studium*, rozumie się przez to projekt „zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice” i analogicznie przez określenie *Prognoza* rozumie się „Prognozę oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice”.

1.1. Podstawa prawna

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu *Studium* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

a także ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska, tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG,
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE,

oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych, z których należy wymienić między innymi:

- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach,
- Ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne,
- Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

1.2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem oceny zawartej w niniejszym opracowaniu są ustalenia projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice, którego granice określają Uchwała Nr XLII/239/2022 Rady Gminy Fajslawice z dnia 15 czerwca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice i dotyczy wskazania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, zabudowę zagrodową, zabudowę mieszkaniową i usługową, zabudowę usługową, oraz zabudowę produkcyjną.

Przedmiotowa zmiana Studium obejmuje wybrane obszary zlokalizowane w granicach obrębów ewidencyjnych: Bielecha, Boniewo, Fajslawice, Ignasin, Marysin Kolonia Siedliska Pierwsze, Siedliska Drugie Suchodoły, Wola Idzikowska oraz Zosin Dziecinin.

Do Urzędu Gminy Fajslawice wpłynęły wnioski mieszkańców gminy o zmianę sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów. Wynikają one z indywidualnych potrzeb mieszkańców oraz właścicieli gruntów. Oprócz uwzględnienia wyżej wymienionych wniosków celem przystąpienia do zmiany aktualnie obowiązującego dokumentu jest potrzeba analizy i aktualizacji czynników rozwojowych gminy Fajslawice.

1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami

Główne cele prognozy

Głównym celem *Prognozy* jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Studium*. Ważne jest, aby pamiętać, iż *Studium* określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. *Studium* nie jest aktem prawa miejscowego, jednakże jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Przyjęto założenie, że na całym obszarze powstanie zagospodarowanie w wielkości i skali największej, jaką dopuszczają ustalenia *Studium*.

Celem prognozy jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla środowiska i zdrowia ludzi, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach projektu *Studium*,
- dyskusję i współpracę autora prognozy z autorem projektu *Studium* celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców,
- poinformowanie podmiotów tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organ samorządu o skutkach wpływu ustaleń *Studium* na środowisko przyrodnicze.

Zakres prognozy

Niniejsza *Prognoza* spełnia wymagania ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w *Prognozie* został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krasnymstawie. Zasięg terytorialny opracowania obejmuje wybrane obszary w obrębach ewidencyjnych: Bielecha, Boniewo, Fajslawice, Ignasin, Marysin Kolonia Siedliska Pierwsze, Siedliska Drugie Suchodoły, Wola Idzikowska oraz Zosin Dziecinin.

Powiązania prognozy z innymi dokumentami

Przy sporządzeniu niniejszego opracowania wykorzystano w szczególności:

- projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice – 2023,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000,
- informacje i materiały uzyskane w Urzędzie Gminy Fajslawice,
- ogólnie dostępne dane o stanie środowiska naturalnego (GIOŚ, PSH, PIG, MŚ),
- materiały kartograficzne opisujące uwarunkowania topograficzne, geologiczne, hydrogeologiczne i hydrograficzne,
- dane opracowane na podstawie wizji terenowych przeprowadzonych w roku 2023,

oraz materiały pomocnicze i uzupełniające wyszczególnione w rozdziale „13. Wykaz wykorzystanych materiałów”.

1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu *Prognozy* posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych. Prace nad opracowaniem niniejszego dokumentu obejmowały dwa zasadnicze etapy: terenowy i kameralny. Podczas wizji terenu oceniony został stan zagospodarowania terenu oraz stopień jego zachowania lub degradacji. Następnie przystąpiono do prac kameralnych, polegających na porównaniu wyników uzyskanych w terenie z istniejącą dokumentacją. W ten sposób sporządzona została kompleksowa ocena sposobów użytkowania poszczególnych terenów, aktualnego stanu środowiska oraz jego podatności na degradację. W kolejnym etapie stosując metodę analogii środowiskowej, odniesiono się do projektu *Studium*, a zwłaszcza przeznaczenia terenów, w kontekście ich położenia w stosunku do terenów prawnie chronionych, potencjalnych zagrożeń dla tych terenów i środowiska, terenów bezpośrednio objętych zmianą i przyjętych założeń ochrony środowiska.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań, bezpośrednich, pośrednich i wtórnych, skumulowanych, krótko-, średnio- i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Studium* na środowisko przyrodnicze.

Podstawowym materiałem do sporządzenia *Prognozy* jest projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice oraz pozostałe materiały wymienione w rozdziale 13. Należy podkreślić, iż *Studium* określa przede wszystkim politykę przestrzenną gminy, w związku z tym niniejsza *Prognoza* ma charakter jakościowy a nie ilościowy.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Główne cele projektowanego dokumentu

Głównym założeniem opracowanego *Studium* jest rozpoznanie i scharakteryzowanie wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice. Ich analiza pozwoliła na określenie długoterminowych kierunków rozwoju gminy. *Studium* stanowi dokument planistyczny, który poprzez określenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy pozwala na świadome prowadzenie gospodarki gruntami i planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

W *Studium* uwzględniono zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy Fajslawice, są kontynuacją kierunków określonych w dotychczas obowiązującym dokumencie, t.j.:

- 1) Adaptacja i rozwój układu osadniczego, umożliwiający poprawę warunków zamieszkania i realizację potrzeb mieszkaniowych ludności, w oparciu o uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe, przez:
 - a) modernizację i rozwój terenów zainwestowania w nawiązaniu do tradycyjnych układów przestrzennych wsi,
 - b) koncentrację zabudowy ośrodka gminnego oraz stworzenie rezerwy kierunkowego rozwoju miejscowości Fajslawice,
 - c) skupianie rozproszonej urbanizacji w ciągi i zespoły osadnicze,
 - d) ochrona istniejących zasobów rolniczej przestrzeni.
- 2) Aktywizacja gospodarcza gminy, zapewniająca trwałe podstawy stabilizacji dochodów ludności oraz rozwój bazy ekonomicznej, przez wykorzystanie walorów położenia gminy oraz predyspozycji naturalnych, obejmująca:
 - a) modernizację i rozwój gospodarki rolnej, zwłaszcza specjalistycznych form gospodarki tzw. działów specjalnych (sadownictwo, chmielarstwo, zielarstwo),
 - b) restrukturyzację oraz rozwój ośrodków i stref przedsiębiorczości.
- 3) Budowa bazy infrastruktury społecznej i komunalnej, z uwzględnieniem ilościowego wzrostu ludności oraz jakościowego rozwoju gminy, szczególnie w zakresie:
 - a) usług publicznych,
 - b) wyposażenia w sieć i urządzenia komunalne,
 - c) mieszkalnictwa.
- 4) Budowa i uzupełnianie systemów infrastruktury technicznej w zakresie:
 - a) komunikacji,
 - b) gospodarki wodno-ściekowej,
 - c) gospodarki odpadami,
 - d) elektroenergetyki, w tym wyznaczenia terenów pod lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym również o mocy przekraczającej 100 kW oraz infrastrukturą towarzyszącą, z wykluczeniem elektrowni wiatrowych.

- 5) Tworzenie systemu ekologicznego i poprawa struktury przyrodniczo-przestrzennej gminy m.in. przez:
- a) rozszerzenie powierzchni obszarów objętych ochroną,
 - b) wykształcenie systemu zasilania ekologicznego,
 - c) kształtowanie powiązań ekologiczno - funkcjonalnych różnymi formami zieleni, wspomagających komunikację ekologiczną w obrębie systemu zasilania, m. in. poprzez takie ogniwa jak:
 - węzły ekologiczne o charakterze wodno - łąkowo - leśnym,
 - korytarze ekologiczne doliny rzek, suche i podmokłe dolinki, zadrzewione i zadarnione wąwozy,
 - ciągi ekologiczne utożsamiane ze strefami korytowymi rzek i cieków.

2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice sporządzony został w powiązaniu z poniższymi dokumentami:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjęte uchwałą Nr XII/58/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 22 lipca 1999 r., zmienione uchwałami Nr XXXIX/140/2006 Rady Gminy Fajslawice z dnia 30 lipca 2006 r. i Nr X/27/2015 Rady Gminy Fajslawice z dnia 24 lipca 2015 r.,
- Strategia Rozwoju Gminy Fajslawice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 – projekt,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.

2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu

Analizowany projekt obejmuje wybrane obszary w obrębach ewidencyjnych: Bielecha, Boniewo, Fajslawice, Ignasin, Marysin Kolonia Siedliska Pierwsze, Siedliska Drugie Suchodoły, Wola Idzikowska oraz Zosin Dziecinin.

Przedmiotowa zmiana *Studium* stanowi niewielką korektę polityki przestrzennej gminy ustalonej w dotychczas obowiązującym Studium w zakresie terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Tereny inwestycyjne wyznaczono w obszarach zurbanizowanych, przy drogach publicznych, niewymagających dużych inwestycji infrastrukturalnych. Formułując ustalenia przedmiotowego *Studium* wzięto pod uwagę przeprowadzoną ocenę stanu istniejącego zagospodarowania, rozpoznane uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz wnioski do *Studium*.

Wszelkie ustalenia *Studium* stanowią podstawę do sporządzania i uszczegółowienia zamierzeń planistycznych na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dokument *Studium* pozwoli władzom gminy na wyznaczenie strategicznych

celów rozwojowych, jak również uregulowanie i możliwość prowadzenia odpowiedniej do potrzeb gminy gospodarki przestrzennej.

Na obszarach objętych *Studium* wskazano następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- tereny zabudowy mieszkaniowej (M.2, M.3, M.4, M.5, M.6, M.7, M.8, M.11, M.12, M.13, M.14, M.15, M.16, M.17, M.18, M.20, M.21, M.22, M.23, M.25, M.26, M.27, M.28, M.29, M.30, M.31, M.32, M.33, M.34, M.35, M.36, M.37, M.38, M.39, M.40),
- teren zabudowy zagrodowej (RM.1),
- tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MU.1, MU.2, MU.3, MU.4, MU.5),
- tereny zabudowy usługowej (U.1, U.2),
- teren zabudowy produkcyjnej oraz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW (PEN.1).

Na rysunku *Studium* granice poszczególnych terenów zostały wyznaczone w zakresie przybliżonym. Ich ostateczny zasięg podlega uszczegółowieniu, w zależności od warunków lokalnych, podziałów geodezyjnych oraz sposobu zagospodarowania i użytkowania, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Analiza skutków realizacji postanowień projektu *Studium* winna być przeprowadzona przez organ opracowujący projekt dokumentu, w tym przypadku przez Wójta Gminy Fajslawice w oparciu o analizę i ocenę stanu poszczególnych komponentów środowiska przy wykorzystaniu wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska w odniesieniu do obszaru objętego projektem. Szczególną uwagę należy zwrócić na: ocenę jakości powietrza, ocenę warunków i jakości klimatu akustycznego, ocenę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ocenę jakości gleb, ocenę gospodarki odpadami.

Zaleca się wykonywanie powyższych ocen i analiz średnio raz na dwa lata.

Minimalizacja negatywnych oddziaływań na środowisko projektowanej inwestycji powinna być realizowana m.in. poprzez dbałość o wykonanie inwestycji i o przestrzeganie wytycznych zawartych w projektach.

Monitorowanie i ocena realizacji planowanej zabudowy wymaga określenia podstawowych grup wskaźników. Mogą być one sporządzane w kategoriach dotyczących presji na środowisko, emisji i imisji do powietrza, ładunku przestrzennego. Proponuje się następujące grupy wskaźników służących analizie jakości środowiska:

- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa),
- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- ilość ścieków odprowadzanych z analizowanego obszaru,
- jakość gleb,
- jakość (zanieczyszczenie) powietrza,
- udział instalacji ogrzewanych w oparciu o paliwa ekologiczne lub odnawialne źródła energii w ogólnym wytwarzaniu energii (%),
- gospodarowanie odpadami - poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%),

- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni analizowanego obszaru (%),
- jakości powierzchni biologicznej – m.in. liczba nasadzeń drzew na analizowanym terenie (szt.), liczby wyciętych/posadzonych drzew, powierzchni wyciętych/posadzonych krzewów,
- jakość klimatu akustycznego (dB).

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wpływ ustaleń tego projektu na środowisko przyrodnicze w zakresie jakości poszczególnych elementów przyrodniczych i komponentów środowiska, dotrzymywaniu standardów jego jakości, występowania obszarów przekroczeń, występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowane są w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w Raportach o stanie środowiska województwa, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji.

Istnieje szereg instytucji, które zajmują się badaniem poszczególnych elementów środowiska oraz zmian w nim zachodzących. Są to m.in.: zarząd dróg, starostwo powiatowe, Lasy Państwowe, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i inne.

Źródłami danych mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Gmina Fajslawice nie leży w bezpośrednim sąsiedztwie granicy państwa (lecz w odległości około 50 km od niej). Projekt *Studium* nie wprowadza funkcji czy działalności emitującej szkodliwe substancje do gruntu, wód czy atmosfery oraz funkcji zmieniających warunki siedliskowe i gruntowo-wodne na tak dużą skalę. W związku z tym nie prognozuje się dalekosiężnych (sięgających poza granice kraju) transgranicznych oddziaływań na środowisko poszczególnych ustaleń.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

5.1. Istniejący stan środowiska

5.1.1. Położenie

Gmina Fajslawice jest gminą wiejską, położoną w centralnej części województwa lubelskiego w powiecie krasnostawskim. Od północy graniczy z gminą Trawniki, od wschodu z gminą Łopiennik Górny, od zachodu z gminą Piaski a od południa z gminą Rybczewice. Najbliżej położonymi miastami są Piaski, Krasnystaw oraz Lublin (oddalony od niej o ok 35 km). Zajmuje powierzchnię ok. 71 km². Na obszarze gminy można wyróżnić 12 sołectw, są to: Bielecha, Boniewo, Dziecinin, Fajslawice, Ignasin, Kosnowiec, Ksawerówka, Siedliska Drugie, Siedliska Pierwsze, Marysin, Suchodoły i Wola Idzikowska. Zosin nie posiada statusu sołectwa. Zamieszkuje ją 4527 mieszkańców (stan an 31 grudnia 2022 r.).

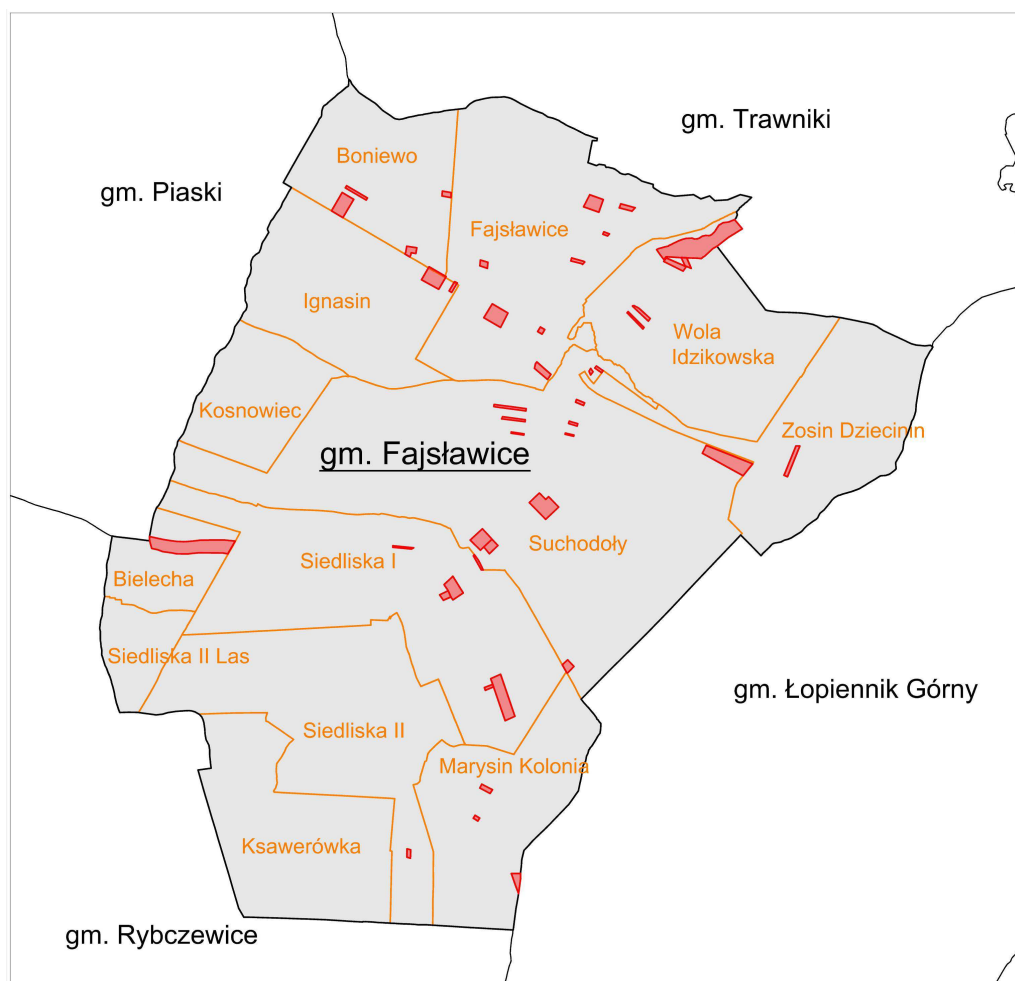
Gmina ma charakter rolniczy a udział użytków rolnych w powierzchni gminy wynosi aż 92,32%. W gminie dominuje zwarta zabudowa zlokalizowana przy głównych szlakach

komunikacyjnych, najczęściej po obu stronach dróg. Na obszarach oddalonych od większych miejscowości zabudowa występuje stosunkowo rzadko. Najbardziej zurbanizowaną częścią gminy oraz jej siedzibą jest wieś Fajslawice. Dominuje w niej zabudowa mieszkaniowa, usługowa i produkcyjna. Można stwierdzić brak ścisłego centrum wsi a najważniejsze obiekty usług publicznych rozmieszczone są wzdłuż drogi krajowej nr 17 i w jej najbliższym otoczeniu. Są to: Urząd Gminy Fajslawice, Szkoła Podstawowa im. Powstańców Styczniowych, Kościół Rzymskokatolicki pw. św. Jana Nepomucena, poczta, posterunek policji, ośrodek zdrowia, Gminny Ośrodek Kultury w Fajslawicach.

Położone w niewielkiej odległości wsie Wola Idzikowska, Suchodoły i Siedliska Drugie kontynuują ciąg zabudowy wsi Fajslawice. Zabudowa mieszkaniowa to w większości zabudowa jednorodzinna parterowa, rzadziej piętrowa z poddaszem oraz zabudowa zagrodowa i wraz z obiektami gospodarczymi.

Wsie na terenie gminy to głównie wielodrożnice (Fajslawice, Wola Idzikowska), ulicówki oraz łańcuchówki (wieś Ignasin, Siedliska Pierwsze) o przewadze zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej. W pozostałej części gminy przeważają grunty użytkowane rolniczo oraz kompleksy leśne, wchodzące w skład otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego oraz lasy gospodarcze.

Obszary objęte zmianą Studium zlokalizowane są w centralnej części gminy w obrębach ewidencyjnych: Bielecha, Boniewo, Fajslawice, Ignasin, Marysin Kolonia, Siedliska Pierwsze, Siedliska Drugie, Suchodoły, Wola Idzikowska oraz Zosin Dziecinin.

Rysunek 1. Położenie obszarów objętych opracowaniem

Źródło: opracowanie własne

Teren objęty zmianą położony w miejscowości **Bielecha** znajduje się w północnej części obrębu, przy drodze gminnej. Od południa sąsiaduje z kompleksem leśnym. Obszar ten jest częściowo zabudowany, zwłaszcza w zachodniej części. Występuje tam zabudowa zagrodowa. Pozostałą jego część stanowią pola uprawne.

Przedmiotowy teren objęty jest ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego I etap zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice, przyjętego uchwałą Nr XVIII/85/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 18 grudnia 1999 roku i został przeznaczony pod tereny upraw polowych oraz teren zabudowy zagrodowej.

Tereny objęte zmianą położone w miejscowości **Boniewo**, zlokalizowane są w pobliżu drogi krajowej nr 17 oraz we wschodniej części obrębu, przy drodze powiatowej. Na części terenów zlokalizowanej w rejonie drogi krajowej występuje zabudowa o funkcjach usługowych, zabudowa zagrodowa oraz targowisko. Natomiast na pozostałych obszarach dominującą formą użytkowania są grunty orne.

Przedmiotowe obszary objęte są ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego I etap zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice, przyjętego uchwałą Nr XVIII/85/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 18 grudnia 1999 roku. Zostały przeznaczony pod tereny upraw polowych, obszary rolne z zabudową kolonijną i rozproszoną, usługi oświaty i wychowania, oraz usługi bezpieczeństwa.

Tereny objęte zmianą położone w miejscowości **Fajslawice** położone są w jego południowej i północno - wschodniej części. Wszystkie z nich posiadają dostęp do dróg publicznych. Tereny zlokalizowane w rejonie drogi krajowej nr 17 zostały już częściowo zabudowane. Zlokalizowana jest na nich zabudowa o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej oraz usługowej. Natomiast obszary położone w północno-wschodniej części obrębu są użytkowane rolniczo.

Przedmiotowe obszary objęte są ustaleniami następujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: I etap zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice, przyjęty uchwałą Nr XVIII/85/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 18 grudnia 1999 roku, II etap zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice, przyjęty uchwałą Nr XXII/104/2000 Rady Gminy w Fajslawicach z dnia 26 maja 2000 roku, zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjęta uchwałą Nr XXXIX/141/2006 Rady Gminy Fajslawice z dnia 30 lipca 2006 roku oraz zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjęta uchwałą Nr XXXIX/179/2018 Rady Gminy Fajslawice z dnia 16 maja 2018 roku. Zostały one przeznaczone pod: tereny upraw polowych, obszary rolne z zabudową kolonijną i rozproszoną tereny urządzeń obsługi komunikacji samochodowej, usługi handlu, usługi oświaty, tereny zabudowy jednorodzinnej oraz tereny zabudowy zagrodowej.

Tereny objęte zmianą położone w miejscowości **Ignasin** zlokalizowane są przy drodze krajowej nr 17, w północno - wschodniej części obrębu. Są one częściowo zabudowane. W granicach przedmiotowych terenów występuje zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna.

Przedmiotowe obszary objęte są ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: I etap zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice, przyjęty uchwałą Nr XVIII/85/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 18 grudnia 1999 roku, II etap zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice, przyjęty uchwałą Nr XXII/104/2000 Rady Gminy w Fajslawicach z dnia 26 maja 2000 roku, oraz zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjętą uchwałą Nr XXXIX/179/2018 Rady Gminy Fajslawice z dnia 16 maja 2018 roku. Zostały one przeznaczone pod: tereny upraw polowych, tereny zabudowy zagrodowej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Tereny objęte zmianą położone w miejscowości **Marysin Kolonia** położone są w jego centralnej części przy drodze powiatowej oraz w jego południowej części przy granicy gminy. Dominującą formą użytkowania są grunty orne.

Przedmiotowe tereny objęte są ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego I etap zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice, przyjętego uchwałą Nr XVIII/85/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 18 grudnia 1999 roku i zostały przeznaczone pod tereny upraw polowych.

Tereny objęte zmianą położone w miejscowości **Siedliska Pierwsze** zlokalizowane są w jego centralnej i południowo – wschodniej części. Tereny te są częściowo zabudowane. Występuje na nich zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. Pozostałe z nich to pola uprawne oraz pastwiska.

Przedmiotowe obszary objęte są ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: I etap zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice, przyjęty uchwałą Nr XVIII/85/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 18 grudnia 1999 roku oraz zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjętą uchwałą Nr XXXIX/179/2018 Rady Gminy Fajslawice z dnia 16 maja 2018 roku. Zostały one przeznaczone pod: tereny upraw polowych, obszary rolne z zabudową kolonijną i rozproszoną, tereny zabudowy zagrodowej oraz tereny składów.

Teren objęty zmianą zlokalizowany w miejscowości **Siedliska Drugie** zlokalizowany jest w jej południowej części, przy drodze powiatowej. Obszar ten jest obecnie użytkowany rolniczo. W jego sąsiedztwie znajduje się istniejąca zabudowa o funkcji zagrodowej.

Przedmiotowy teren objęty jest ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: I etap zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice, przyjęty uchwałą Nr XVIII/85/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 18 grudnia 1999 roku oraz zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjętą uchwałą Nr XXXIX/179/2018 Rady Gminy Fajslawice z dnia 16 maja 2018 roku i został on przeznaczony pod: tereny upraw polowych oraz tereny zabudowy zagrodowej.

Tereny objęte zmianą położone w miejscowości **Suchodoły** zlokalizowane są w jej centralnej części przy drodze powiatowej oraz gminnej. Przeważająca część obszarów jest częściowo zabudowana lub jest zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy. Występuje tutaj głównie zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa jednorodzinna oraz produkcyjna. Pozostałe tereny są użytkowane rolniczo.

Przedmiotowe obszary objęte są ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: I etap zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice, przyjęty uchwałą Nr XVIII/85/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 18 grudnia 1999 roku oraz zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjętą uchwałą Nr XXXIX/179/2018 Rady Gminy Fajslawice z dnia 16 maja 2018 roku. Zostały one przeznaczone pod: tereny upraw polowych, tereny zabudowy zagrodowej, teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Tereny objęte zmianą położone w miejscowości **Wola Idzikowska** zlokalizowane są w jego północnej oraz zachodniej części. Na części terenów występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa, zwłaszcza w granicach terenów znajdujących się w północnej części miejscowości. Pozostałe obszary są użytkowane rolniczo.

Przedmiotowe obszary objęte są ustaleniami następujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: I etap zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice, przyjęty uchwałą Nr XVIII/85/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 18 grudnia 1999 roku, II etap zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego

gminy Fajslawice, przyjęty uchwałą Nr XXII/104/2000 Rady Gminy w Fajslawicach z dnia 26 maja 2000 roku, zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjęta uchwałą Nr XXXIX/141/2006 Rady Gminy Fajslawice z dnia 30 lipca 2006 roku oraz zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjęta uchwałą Nr XXXIX/179/2018 Rady Gminy Fajslawice z dnia 16 maja 2018 roku. Zostały one przeznaczone pod: tereny upraw polowych, tereny zabudowy zagrodowej, tereny zabudowy jednorodzinnej, tereny przetwórstwa, drobnej przedsiębiorczości i rzemiosła produkcyjnego, tereny usług bezpieczeństwa oraz tereny urządzeń gazownictwa.

Teren objęty zmianą położony w miejscowości **Zosin Dziecinin** zlokalizowany jest w jej południowej części. Przylega on do drogi gminnej. W jego południowej części zlokalizowana jest zabudowa zagrodowa. Natomiast na pozostałej części dominującą formą użytkowania są grunty orne.

Przedmiotowy teren objęty jest ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego I etap zmian planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice, przyjętego uchwałą Nr XVIII/85/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 18 grudnia 1999 roku i został przeznaczony pod tereny upraw polowych oraz teren zabudowy zagrodowej.

5.1.2. Powierzchnia ziemi

Według podziału Polski na krainy geograficzne J. Kondrackiego gmina Fajslawice leży w obrębie następujących jednostek:

Megaregion: Pozaalpejska Europa Zachodnia (3),

Prowincja: Nizina Środkowoeuropejska (31),

Podprowincja: Wyżyna Lubelsko – Lwowska (343),

Makroregion: Wyżyna Lubelska (343.1),

Mezoregion: Wyniosłość Giełczewska (343.17).

W gminie występują wzniesienie o wysokość do 306 m n.p.m. (w formie ostańców), które zbudowane są z przewarstwionych marglami opok. W południowo-zachodniej części regionu występują dodatkowo płaty lessów. Doliny Wyniosłości Giełczewskiej są asymetryczne, sieć wodna ma natomiast układ promienisty.

Cechą charakterystyczną rzeźby terenu są faliste poziomy zrównań, z których wyrastają wzgórza ostańcowe. Obszary wierzchowinowe rozcinają liczne suche doliny o przebiegu zbliżonym do równoleżnikowego, dla których bazą erozyjną są doliny głównych rzek, głęboko wcięta w podłoże. Długość suchych dolin, czasami rozkrzewionych w górnych odcinkach, osiąga nawet kilka kilometrów.

Główną oś obszaru stanowi dolina rzeki Marianki od Ksawerówki do Siedlisk, o cechach typowej doliny erozyjno – denudacyjnej (wąska, o stromych ścianach), a poniżej Siedlisk o cechach płaskodennej doliny rzecznej z łąkami i olsami. Stoki żłobione są suchymi dolinami denudacyjnymi i charakterystycznymi dla gminy wąwozami drogowymi (tzw. głębocznicę). Najwyżej wyniesione partie wierzchowinowe na wysokości 240 – 250 i 225 – 230 m n.p.m. występują na międzyrzeczu Giełczwi i Marianki oraz 240 – 245 i 230 – 235 n.p.m. na międzyrzeczu Marianki i Łopy.

Stosunkowo duże zróżnicowanie hipsometryczne obszaru wynika ze znacznych różnic wysokości względnych pomiędzy dnem doliny Marianki a wyniesionymi obszarami wierzchowinowymi oraz podatności materiału na erozję wodną (utwory lessowe).

Obszary wierzchowinowe ze względu na ukształtowanie powierzchni, z reguły dobrą nośność gruntów oraz głęboko położone zwierciadło wód podziemnych są najodpowiedniejsze do lokalizacji zabudowy. Natomiast zagłębienia bezodpływowe ze względu na płytko położoną warstwę wodonośną są pod tym względem nieprzydatne. Doliny rzeczne i obniżenia powytopiskowe oraz suche dolinki erozyjno – denudacyjne cechują się dużymi spadkami terenu, ponadto podczas silnych deszczy prowadzą duże ilości wód opadowych, stanowią naturalne schronienie dla zwierząt oraz wchodzą w skład systemu przyrodniczego.

5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne

Pod względem geologicznym teren gminy położony jest w obrębie centralnej części Niecki Brzeźnej, zwanej Niecką Lubelską, którą wypełniają osady mezozoiczne i neogeńskie, przykryte na części obszaru osadami czwartorzędowymi.

Generalnie w całej wschodniej części gminy na powierzchni terenu występują osady górnokredowe, wykształcone w postaci opok bądź ich zwietrzelina (najczęściej gliniasta z dużą ilością okruchów opok. U podnóża stromych stoków osady kredowe są przykryte osadami deluwialnymi (piaski, gliny lub pyły). W zachodniej części utwory górnokredowe są głównie utworami czwartorzędowymi - lessami oraz osadami lessopodobnymi (glinami i pyłami). Utwory czwartorzędowe to głównie występujące na stokach piaski lessopodobne o średniej miąższości 1,0 - 1,5 m oraz torfy i namuły torfiaste wypełniające dolinę Marianki o miąższości do 4,5 m. Miejscami na powierzchni występują wychodnie starszych opok. Osady górnokredowe stwarzają korzystne warunki budowlane, zaś w rejonach występowania lessów i glin lessopodobnych oraz gliniastej, pylastej lub piaszczystej zwietrzeliny osadów górnokredowych są średnio korzystne warunki posadowienia obiektów budowlanych. Są one też podatne na erozję wodną wynikiem, czego są powierzchniowe ruchy masowe stwierdzone w rejonie Suchodołów.

Doliny rzeczne wypełnione są plejstoceńskimi piaskami rzecznyymi oraz holocenijskimi namułami torfiastymi. Również w dolinach rzecznych, obniżeniach powytopiskowych i zagłębieniach bezodpływowych występują holocenijskie namuły oraz piaski, żwiru i mułki rzeczne, które z reguły są słabonośne, nieskonsolidowane i o dużej ścisłości.

W granicach objętych *Studium* nie występują udokumentowane złoża kopalin i udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

5.1.4. Gleby

Efektem dużego zróżnicowania geologicznego jest występowanie mozaiki gleb. Na wierzchowinach występują gleby brunatne właściwe i poczaroziemne oraz gleby płowe typowe i zbrunatniałe. Stosunkowo niewielki jest udział innych typów gleb, przede wszystkim aluwialnych (mad rzecznych, glejowo-torfowych) i gleb bielicoziemnych lokalnie występujących w dolinach rzecznych oraz w miejscach zakumulowanych piasków i żwirów.

Przeważają gleby wytworzone z lessów lub utworów lessopodobnych, które są nieznacznie zróżnicowane pod względem bonitacyjnym, licznie występują gleby zaliczane do klas IIIa lub IIIb. W pokrywie glebowej znaczny jest również udział gleb bardzo dobrej jakości, zaliczanych do klasy II. Dobra i bardzo dobra jakość wymienionych wyżej gleb jest ustawowo chroniona dla celów produkcji rolnej i zmiana ich użytkowania wymaga uzyskania odpowiedniej zgody.

Gleby te zaliczane są do kompleksu pszenno-bardzo dobrego w ocenie rolniczej przydatności gleb. Odznaczają się korzystnymi właściwościami fizycznymi - dużą porowatością, przewiewnością i wysoką pojemnością wodną.

W miejscach występowania gleb pływowych na opisywanym terenie, szczególnie na wierzchołkach łagodnych wzniesień, często w opracowaniach gleboznawczych podkreśla się wyższą kwasowość tych gleb i niższą zawartość próchnicy. Gleby te najczęściej zaliczane są do IV klas bonitacyjnej. Zasięgi takich gleb są stosunkowo niewielkie i rozproszone na całym obszarze gminy.

Gleby aluwialne wypełniają stosunkowo wąską dolinę rzeki Marianki na północnym-wschodzie, a na południowym-wschodzie nieco szerszą dolinę Łopy.

5.1.5. Wody

Wody powierzchniowe

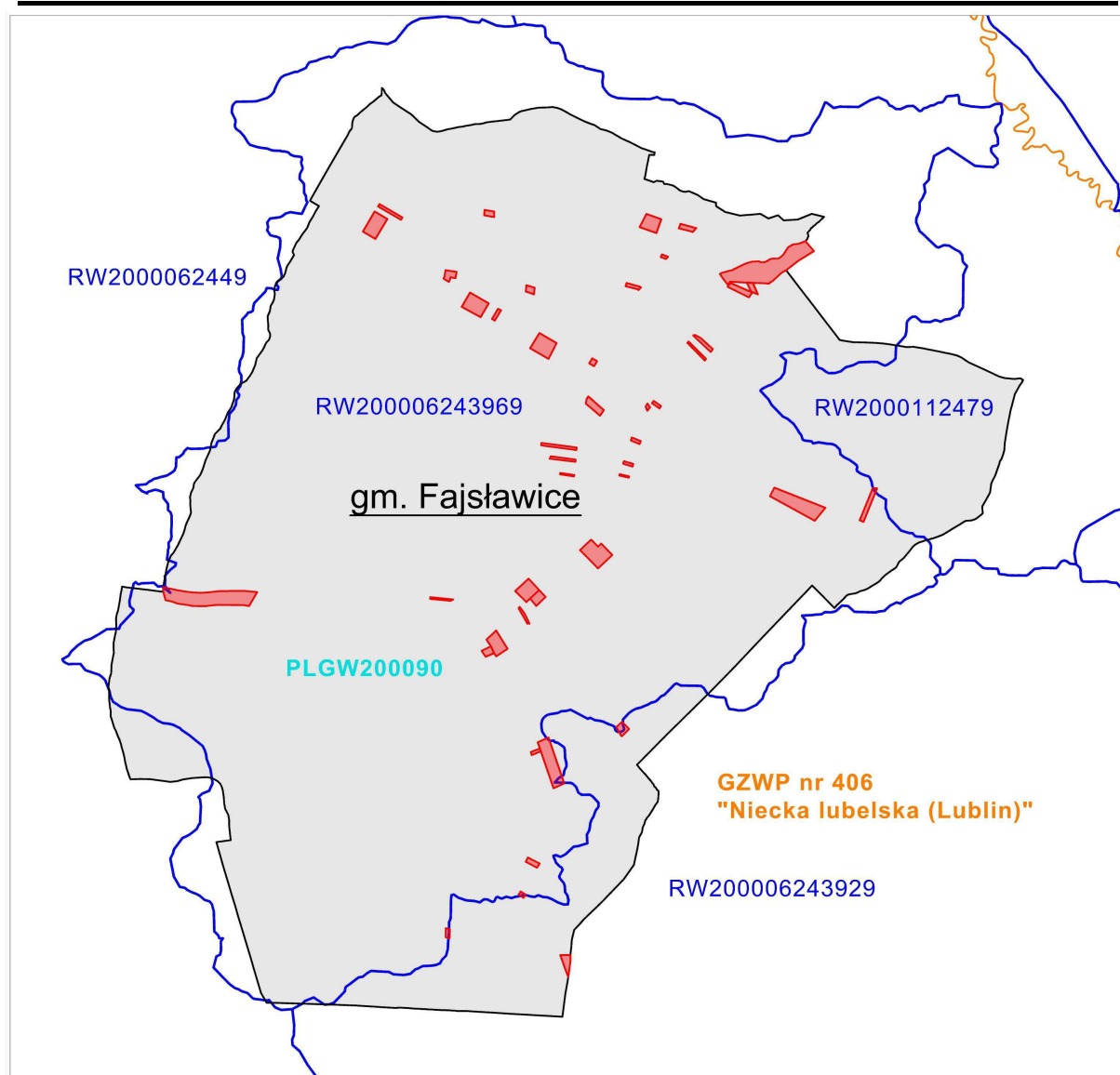
Gmina prawie w całości (96% powierzchni) leży w dorzeczu Marianki, zlewni III rzędu, stanowiącej zlewnię cząstkową dorzecza Wieprza. Jedynie skrajnie wschodni i południowo-wschodni fragment gminy znajduje się w zlewni Łopy, a południowo - zachodnia część w zlewni Giełczwi (obie zlewnie III rzędu).

Marianka prowadzi wodę od Siedlisk I, jednak jeszcze w latach 70 - tych rozpoczynała swój bieg w Siedliskach, gdzie funkcjonowało wydajne źródło podzboczowe. W gminie jest to jedyny większy ciek. Jej dolina rozciąga się na szerokość do ok. 125 m, a koryto jest głównie nieuregulowane. Rzeka posiada niewielkie dopływy – Dopływ spod Kol. Oleśniki, Dopływ z Fajslawic oraz dopływ spod Kol. Dziecinin. Na wysokości miejscowości Oleśniki wpada do Wieprza. W dolinie Marianki, znajdują się zbiorniki wodne, lewobrzeżne: trzy w okolicach Woli Idzikowskiej (o łącznej powierzchni 16 ha) oraz pięć znacznie mniejszych w Fajslawicach oraz prawobrzeżny w pobliżu dworu w Suchodołach.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego opracowanymi w ramach projektu „Informatyczny System Osłony Kraju” (ISOK) na terenach objętych *Studium* nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 poz. 300), obszary gminy Fajslawice położony jest w obrębie następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- Marianka (RW200006243969),
- Wieprz od oddzielenia się Kanału Wieprz-Krzna do Tyśmienicy (RW2000112479),
- Łopa (RW200006243929),
- Giełczewka (RW2000062449).

Rysunek 2. Obszary objęte opracowaniem na tle JCWP i JCWPd

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.rdw.kzgw.gov.pl/>

Dla JCWP Marianka (RW200006243969) określono następujące parametry:

- status JCWP – naturalna część wód,
- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny,
- stan chemiczny – brak danych,
- stan ogólny – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,
- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – nie,

- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Krzczonowski Park Krajobrazowy, Nadwieprzański Park Krajobrazowy, zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Marianki”, użytek ekologiczny „Źródłiska Marianki w Suchodołach”, użytek ekologiczny „Łęg olszowy koło źródeł Krynicy w Fajslawicach”),
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:
 - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosfor ogólny, fosforany, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
 - dobry stan chemiczny,
- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – tak,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE),
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – tak,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

Dla JCWP Wieprz od oddzielenia się Kanału Wieprz-Krzna do Tyśmienicy (RW2000112479) określono następujące parametry:

- status JCWP – naturalna część wód,
- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan/potencjał ekologiczny – słaby stan ekologiczny,
- stan chemiczny – brak danych,
- stan ogólny – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,
- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – nie,
- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,

- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Nadwieprzański Park Krajobrazowy, Kozłowiecki Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 „Dolina Środkowego Wieprza”, obszar Natura 2000 „Dolny Wieprz”, użytek ekologiczny (bez nazwy)),
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:
 - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych,
 - dobry stan chemiczny,
- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – tak,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE),
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – nie,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – nie dotyczy,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

Dla JCWP Łopa (RW200006243929) określono następujące parametry:

- status JCWP – naturalna część wód,
- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny,
- stan chemiczny – brak danych,
- stan ogólny – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,
- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – nie,
- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Krzczonowski Park Krajobrazowy, Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu),

- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:
 - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
 - dobry stan chemiczny,
- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – tak,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE),
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – tak,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

Dla JCWP Giełczewka (RW2000062449) określono następujące parametry:

- status JCWP – naturalna część wód,
- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany stan ekologiczny,
- stan chemiczny – brak danych,
- stan ogólny – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,
- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – nie,
- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Krzczonowski Park Krajobrazowy, Nadwieprzański Park Krajobrazowy, użytek ekologiczny (bez nazwy)),
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:

- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
- dobry stan chemiczny,
- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – tak,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE),
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – nie,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – nie dotyczy,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

Wody podziemne

Według Atlasu hydrogeologicznego Polski analizowany teren położony jest w makroregionie centralnym, regionu IX – lubelsko-podlaskiego. Stwierdzono występowanie tu dwóch poziomów wodonośnych:

- utworach górnej kredy – na przeważającym obszarze gminy (główne piętro wodonośne i główny poziom użytkowy terenu),
- czwartorzędowych w dolinach rzecznych oraz na zboczach tych dolin lokalnie na wierzchowinach lessowych.

Wodonośiec ma charakter szczelinowy. Poziom ten występuje na głębokości od 10 m p.p.t. (w dolinach cieków) do 20-30 m p.p.t., a nawet 60 m p. p.t. (na wierzchowina wzniesień). Zwierciadło ma przeważnie charakter swobodny.

Na całym analizowanym obszarze poziom ten nie jest dostatecznie izolowany przed migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu. W obniżeniach dolinowych izolacja ta jest również słaba i poziom ten może pozostawać w kontakcie z wodami poziomu czwartorzędowego.

Poziom czwartorzędowy tworzą osady wykształcone w postaci lessów (na wzniesieniach w części zachodniej terenu) oraz piasków w dolinach rzecznych. Poziom ten ma charakter nieciągły. Swobodne zwierciadło wody występują na głębokości od ok. 1 m p.p.t. w dolinach rzek do ok. 5 m p.p.t. (na wzniesieniach). Poziom ten nie jest izolowany przed migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu i jakość wód tego poziomu jest na ogół gorsza od jakości wód poziomu kredowego. Poziom ten w dolinach rzek jest ujmowany studniami kopanymi. Generalnie, obszar wysoczyzny charakteryzują korzystne warunki gruntowo-wodne dla posadowienia obiektów.

Cały analizowany teren znajduje się w obrębie kredowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych – GZWP nr 406 - Niecka Lubelska (Lublin).

Obecnie zaopatrzenie w wodę zapewniają:

- dla miejscowości Siedliska, Ksawerówka, Marysin, Suchodoły, Fajslawice i Wola Idzikowska wodociąg gminny z ujęciem wody w Siedliskach Pierwszych,
- dla miejscowości Ignasin, Boniewo, Bielecha i Kosnowiec wodociąg z gminy Piaski,
- dla miejscowości Dziecinin wodociąg z gminy Łopiennik Górny.

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 poz. 300), obszary objęte przedmiotową zmianą studium położone są w obrębie jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) PLGW200090.

Dla JCWPd PLGW200090 określono następujące parametry:

- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan chemiczny – dobry,
- stan ilościowy – dobry,
- stan JCWPd – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona,
- JCWPd przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – tak,
- cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW - odstępstwo czasowe – nie,
- odstępstwo z tytułu art. 4.5 RDW – mniej rygorystyczny cel – nie.

5.1.6. Atmosfera i klimat

W regionalizacji klimatycznej województwa lubelskiego W i A. Zienkiewiczów rejon Fajslawic zalicza się do lubelsko – chełmskiej dziedziny klimatycznej. Decydującą rolę w kształtowaniu pogody w tym obszarze odgrywają przeważające masy powietrza polarnomorskiego i kontynentalnego. W ogólnej cyrkulacji stanowią one aż 90% wszystkich mas powietrza napływających nad teren gminy.

Obszar Lubelszczyzny leży w strefie ścierania się wpływów klimatu morskiego i kontynentalnego z dominacją cyrkulacji polarno-morskiej, co w konsekwencji sprzyja dużej zmienności pogody. W listopadzie i grudniu dominuje cyrkulacja zachodnia, głównie cyklonalna. Zimą zaznacza się udział spływu mas powietrza z kierunku południowego i południowo-wschodniego. W okresie wiosny i połowy lata (od kwietnia do sierpnia) wzrasta częstość adwekcji powietrza z północy oraz wzrasta częstość sytuacji antycyklonalnych. We wrześniu i październiku przeważa zachodni kierunek wiatrów, głównie w układzie antycyklonalnym. Średnio w roku na Lubelszczyźnie notuje się 134 fronty, a najwięcej dni z pogodą frontową występuje w grudniu i listopadzie, a najmniej w czerwcu i sierpniu.

Pod względem anemologicznym, w skali rocznej, istnieje wyraźna przewaga wiatru z sektora zachodniego (SW, W, NW, łącznie ponad 40% częstości). Najrzadziej notuje się wiatry z kierunku północno-wschodniego i północnego o średniej prędkości 2,5 m/s. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 8,1°C. W przebiegu rocznym najcieplejszym miesiącem jest

lipiec ze średnią temperaturą 18,7°C, a najchłodniejszym styczeń ze średnią temperaturą – 3°C. Okres wegetacyjny (ze średnią dobową temperaturą powyżej 5°C) trwa 210-220 dni w roku. Średnia roczna suma opadów waha się w granicach 600 mm. Wyraźna jest przewaga opadów letnich nad zimowymi. Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi średnio 80 dni w roku. Wilgotność względna wynosi średnio 79%. Maksimum występuje w grudniu i styczniu (87 i 88%), a minimum w maju (70%).

Badania stanu jakości powietrza zostały przeprowadzone przez Główny Inspektor Ochrony Środowiska / Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie w roku 2022. Obszar gminy Fajslawice zaliczany jest do strefy lubelskiej.

Tabela 3. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia - strefa lubelska

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
A	A	A	A	C1	A	C	A	A	A	A	A

Źródło: Ocenę jakości powietrza w województwie lubelskim za 2022 r.

Tabela 4. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin - strefa lubelska

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
NO _x	SO ₂	O ₃
A	A	A

Źródło: Ocenę jakości powietrza w województwie lubelskim za 2022 r.

5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna

Szata roślinna

Obecnie spotykamy w gminie lasy w postaci niewielkich kompleksów, głównie lasy dębowe i dębowo-grabowe (*Tilio-Carpineum*) w odmianie subkontynentalnej. Drobne fragmenty zadrzewień łęgowych i olsowych zachowały się w dolinie Marianki.

W kompleksach leśnych zwraca uwagę dość duży udział czereśni ptasiej w domieszce do głównego drzewostanu. W drobnych zadrzewieniach, w wąwozach między Marysinem a Siedliskami, olsza szara stanowi istotny gatunek domieszkowy, a często nawet panujący.

Podstawą i ośrodkiem różnorodności biologicznej są doliny rzek i cieków, wokół których występują trwałe użytki zielone, pełniące rolę układów wentylacyjnych i naturalnych powiązań ekologicznych łączących agrosystemy i niewielkie kompleksy zieleni łęgowej i lasów. Dolinę Marianki porastają łągi olszowe i jesionowo-olszowe na siedliskach wodogruntowych, lekko zabagnionych. W Fajslawicach większy fragment olsu jesionowego i łęgu w dolinie cieków stanowi część lokalnego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Dolina Marianki”. Drzewostany olsów i łęgów buduje tu głównie olsza, wierzba krucha i topola biała. Warstwę podszytu tworzą następujące gatunki roślinności krzewiastej bez czarny, głóg jednoszyjkowy, klon jesionolistny oraz czeremcha zwyczajna, a warstwę runa kolczurka klapowana, pokrzywa zwyczajna, malina właściwa oraz pojedynczo barszcz Sosnowskiego.

W większych kompleksach leśnych przeważają drzewostany, głównie sosnowe, nawet ponad osiemdziesięcioletnie. Jednak naturalna roślinność zajmuje w regionie już tylko bardzo małe powierzchnie.

Zadrzewienia i zakrzewienia porastają fragmenty terenu nie użytkowane rolniczo z uwagi na trudną bądź niemożliwą uprawę takie jak jary i wąwozy. Rozpoznane zadrzewienia są pochodzenia sztucznego niemniej na terenie analizowanego obszaru stanowią one tak zwane remizy przyrodnicze wytwarzając warunki do bytowania licznych gatunków roślin i zwierząt i jako takie są cenne przyrodniczo. Najczęściej stwierdzono tu następujące gatunki drzewiaste: sosna zwyczajna, grab pospolity, jesion wyniosły, klon jawor, brzoza brodawkowata, robinia akacjowa, czereśnia ptasia, topola osika.

Nieliczne pojedyncze drzewa w krajobrazie to jabłoń dzika oraz grusza pospolita.

Obszar odznacza się urodzajnymi glebami brunatnymi od dawna odlesionymi i uprawianymi rolniczo. Charakterystyczną cechą jest duże rozdrobnienie własnościowe gruntów ornych. W takich warunkach rozwinęło się intensywne rolnictwo ukierunkowane na produkcję i uprawę roślin o wysokich wymaganiach glebowych, takich jak rośliny okopowe głównie burak cukrowy oraz wymagające gatunki zbóż m.in. pszenica. Licznie są tu również uprawy roślin zielarskich takich jak kozłek lekarski, babka lancetowata, malwa, szalwia lekarska, macierzanka tymianek oraz plantacje roślin owocowych takich jak porzeczka, porzeczka agrest, malina, leszczyna. Teren jak i grunt charakteryzuje się dużą podatnością na erozję wodną, najczęściej związaną z drogami poprowadzonymi wzdłuż spadku oraz źle prowadzonymi zabiegami agrotechnicznymi.

W obszarach o ekstensywnym użytkowaniu wysokie miedze są miejscem występowania wielu cennych jak i chronionych gatunków roślin i prawie zawsze tworzą się na nich kobierce zbiorowisk kserotermicznych. Niemniej na rozpoznawanym terenie, gdzie gospodarka rolna jest intensywnie prowadzona poprzez zabiegi agrotechniczne, stosowana jest chemia w zwalczaniu chwastów i ochronie roślin oraz istnieje tzw. „głód ziemi”, nie stwierdzono zbiorowisk kserotermicznych, a rozpoznana roślinność jest pospolita i uboga w liczbę gatunków. Podobnie jest z roślinnością porastającą ugory, które stanowią margines analizowanego obszaru i sprowadzają się do wąskich pasów międzykoleinowych dróg polnych, wąskich pasków przy okrajach wąwozów oraz nielicznych działek, jarów oraz strefy ekotonowej zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.

Najczęściej w składzie fitocenoz pól uprawnych, okrajków i ugorów były stwierdzane następujące gatunki roślin: trzcinnik piaskowy, krwawnik pospolity, skrzyp polny, nawłóć późna, żmijowiec zwyczajny, cykoria podróżnik, bylica piołun, pokrzywa zwyczajna, barszcz zwyczajny, podagrycznik pospolity, rumianek pospolity, ostrożeń polny, przytulia właściwa, kupkówka pospolita i pojedynczo w jednej lokalizacji barszcz Sosnowskiego.

W skład zieleni przyzagrodowej wchodzi założenia trawników, ogrody kwiatowe i warzywne oraz przydomowe sady, zadrzewienia i zakrzewienia.

Szata roślinna, pełni ważną funkcję klimatyczną i biologiczną, wpływając na podniesienie ogólnych standardów ekologicznych i poprawę jakości życia mieszkańców. Ponadto pełni bardzo ważne funkcje glebo- i wodochronne. W ramach ochrony planistycznej należy dążyć do utrzymania siedlisk leśnych, łąkowo-zaroślowych i torfowiskowych oraz do kształtowania powiązań pomiędzy poszczególnymi siedliskami o dominujących funkcjach ekologicznych, np. poprzez zalesienia, utrzymywanie luk wolnych od zabudowy itp. Drożność ekologiczna systemu przyrodniczego jest obniżana głównie przez drogi przecinające poprzecznie ciągi ekologiczne lub obustronną zabudowę dolin rzecznych.

Świat zwierzęcy

Fauna ssaków omawianego obszaru jest stosunkowo uboga i typowa dla obszarów wiejskich z przewagą użytków rolnych. Liczną grupę ssaków występującą na całym obszarze opracowania stanowią gryzonie związane głównie z terenami rolniczymi i siedliskami ludzkimi. Do najczęściej spotykanych należą: mysz polna, mysz domowa, szczur wędrowny, badyłarka, nornik zwyczajny. Spośród gryzoni związanych ze środowiskiem leśnym występuje nornica ruda, mysz zaroślowa, mysz leśna. Na obszarze gminy spotykany jest również gatunek ziemnowodnego gryzonia wymienionego w załączniku II do Dyrektywy Siedliskowej - bóbr europejski.

W otoczeniu człowieka w pobliskich lasach i zadrzewieniach oraz na polach występują ssaki, tj.: jeż, kret, ryjówka aksamitna i ryjówka malutka, rzęsosek rzeczek, zając szarak, lis, kuna, sarna, dzik.

W latach 2008-2009 oraz 2012-2013 przeprowadzony został na terenie gminy szczegółowy monitoring ornitologiczny. W tym czasie zaobserwowano, gatunki charakterystyczne dla krajobrazu rolniczego Lubelszczyzny tj.: potrzyszcz, mazurek, skowronek, czajka, trznadel, dymówka, grzywacz, makolągwa, czyż, kwiczoł, gawron, szpak, myszołów włochoaty, błotniak zbożowy, jastrząb i inne.

Wśród gadów stwierdzonych w regionie najczęstsze są takie gatunki (wszystkie pod ochroną), jak: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny i żmija zygzakowata.

Występuje tu 12 gatunków płazów chronionych, w tym: żaba wodna, kumak nizinny, żaba trawna, grzebiuszka ziemna, ropucha zielona, traszka zwyczajna.

Na występowanie ryb w Mariance zasadniczy wpływ mają takie czynniki, jak: stopień zanieczyszczenia wód i ich stany oraz migracje ryb z Wieprza. Obecnie w wyniku pewnej poprawy stanu czystości w lokalnych wodach powierzchniowych występuje około 20 gatunków ryb, są to: szczupak, lin, kiełb krótkowąsy, śliz, ciernik.

Powiązania przyrodnicze z otoczeniem

Elementy Przyrodniczego Systemu Gminy tworzą:

- lokalny korytarz ekologiczny doliny rzeki Marianki,
- obszary łącznikowe (sięgające ekologiczne), biegnące najczęściej suchymi dolinami bocznymi,
- mikrowęzły ekologiczne (enklawy siedlisk półnaturalnych) w postaci lasów i zadrzewień, głównie zachodniej części gminy.

Obszar objęty opracowaniem nie został włączony do koncepcji krajowej sieci ekologicznej Econet-Pl. Do sieci wskazano natomiast położoną na wschód dolinę Wieprza uznaną za korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym zapewniający łączność ekologiczną między obszarami sąsiadującymi stref krajobrazowych. W obrębie doliny rzeki Wieprz znajdują m.in.: Izbicki Przełom Wieprza, Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Nadwieprzański Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza.

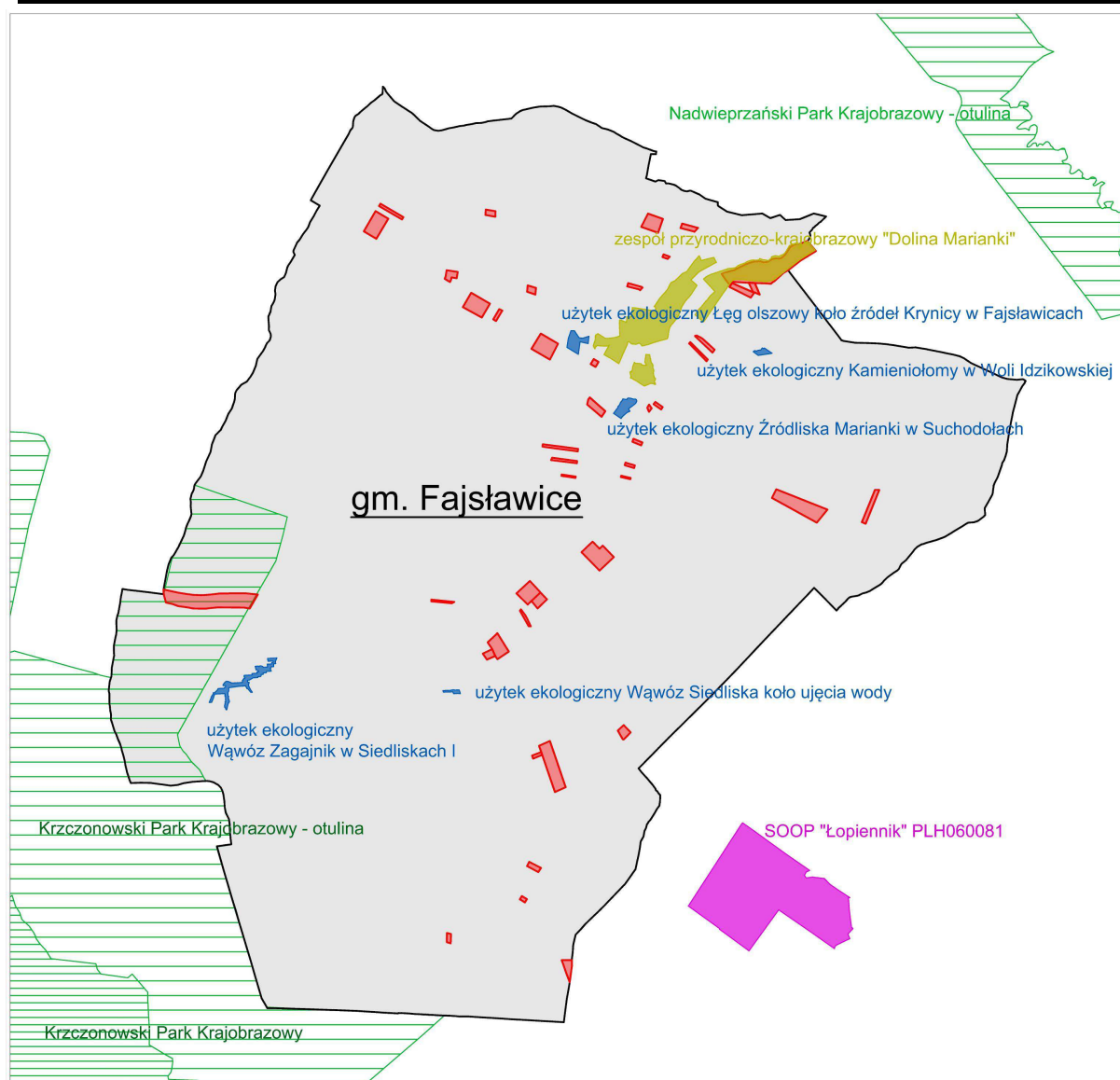
Obszary i obiekty objęte ochroną prawną na terenie gminy Fajslawice

Na terenie gminy Fajslawice znajduje się:

- otulina Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, obejmująca zachodnią część gminy, położona w sąsiedniej gminie Rybczewice, w jej granicach znajduje się obszar 3,5 km²,

obowiązują zasady zagospodarowania określone Rozporządzeniem Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2005 r., Nr 73, poz. 1524),

- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Marianki”, obejmujący obszar stawów, lasów, łąk, pastwisk i nieużytków położonych w dolinie Marianki i Krynicy na odcinku od starego cmentarza w Fajslawicach do końca stawów w Woli Idzikowskiej o łącznej powierzchni 38,50 ha. Znajduje się tu zespół stawów, fragment dobrze uwilgotnionej i mało przekształconej doliny Marianki, piaszczyste wzgórze ostańcowe – zwane Górą Poariańską,
- użytki ekologiczne: „Wąwóz Zagajnik” w Siedliskach Pierwszych, „Źródlika Marianki” w Suchodołach, „Wąwóz Siedlika koło ujęcia wody” w Siedliskach Pierwszych, „Kamieniołom” w Woli Idzikowskiej i „Łęg Olszowy koło źródeł Krynicy” w Fajslawicach.
- pomniki przyrody
 - rosnące w parku podworskim w Fajslawicach: lipa drobnolistną (o obw. pnia 604 cm), buk zwyczajny (o obw. pnia 321 cm), dąb szypułkowy (o obw. pnia 420 cm), lipa drobnolistną (o obw. pnia 310 cm), lipa drobnolistną (o obw. pnia 310 cm), dąb czerwony (o obw. pnia 279 cm), dąb szypułkowy (o obw. pnia 278 cm),
 - osnące nad stawem na terenie RSP: dąb szypułkowy (o obw. pnia 320 cm), dąb szypułkowy (o obw. pnia 284 cm),
 - rosnące na terenie starego cmentarza parafialnego: lipa drobnolistna (o obw. pnia 345 cm), jesion wyniosły (o obw. pnia 330 cm),
 - rosnące na terenie parku podworskiego w Suchodołach: 15 lip drobnolistnych (o obw. pni do 126 cm), jesion wyniosły (o obw. pnia 265 cm), 3 jesiony wyniosłe (o obw. pni 220 - 270 cm),
 - rosnące na terenie parku podworskiego w Siedliskach: aleja lip drobnolistnych (o obw. pni do 245 cm), lipa drobnolistną (o obw. pnia 262 cm), lipa drobnolistną (o obw. pnia 264 cm), jesion wyniosły (o obw. pnia 264 cm), buk zwyczajny (o obw. pnia 310 cm), buk zwyczajny (o obw. pnia 288 cm), klon zwyczajny (o obw. pnia 291 cm).

Rysunek 3. Obszary chronione na terenie gminy Fajslawice

Źródło: opracowanie własne

5.1.8. Krajobraz

Gmina Fajslawice niezależnie od długotrwałej antropopresji, jakiej poddawane jest środowisko przyrodnicze reprezentuje nadal duże walory przyrodniczo-krajobrazowe. O walorach tych decydują przede wszystkim rozległość widoków i urozmaicona rzeźba (wąwozy i wzgórza ostańcowe), a także malownicze elementy krajobrazu kulturowego, jak charakterystyczne rozłogi pól i zieleń komponowana (parki, aleje, szpalery).

W gminie Fajslawice dominują ekosystemy polne o stosunkowo ubogich walorach agroekologicznych. Ich cechą jest duża zwartość i jednolity charakter. Najmniej zróżnicowane są obszary zurbanizowane. Duże znaczenie dla walorów przyrodniczych, posiadają starodrzewy i zadrzewienia śródpolne, które wzbogacają ubogie przyrodniczo agroekosystemy.

Ekosystemy łąkowo-pastwiskowe zgrupowane są przede wszystkim na terasach zalewowych doliny Marianki, a nielicznie występują w wierzchwinowych zagłębieniach bezodpływowych.

Podstawą i ośrodkiem różnorodności biologicznej są doliny rzek i cieków, wokół których występują trwałe użytki zielone, pełniące rolę układów wentylacyjnych i naturalnych powiązań ekologicznych łączących agrosystemy oraz niewielkie kompleksy zieleni łąkowej i lasów.

Biocenozy leśne istnieją w kilku odrębnych kompleksach leśnych. Strefę leśną uzupełniają mniejsze fragmenty.

5.1.9. Zabytki i dobra materialne

Obiekty ujęte w rejestrze i ewidencji, znajdujące się w gminie Fajslawice posiadają cenne walory architektoniczne, historyczne i kulturowe, tworzą tożsamość kulturową gminy i stanowią o jej odrębności. Ochrona polega na usankcjonowaniu ich w strukturze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz określenia zasad i działań, które zapewniają prawidłową ochronę i funkcjonowanie obiektu (obszaru) zabytkowego.

Zespoły zabytkowe w strefie A wpisane do rejestru zabytków:

- Zespół kościoła parafialnego pw. Św. Jana Nepomucena w Fajslawicach z wystrojem wnętrza, dzwonnica, pomniki i drzewostan w obrębie cmentarza kościelnego - A/391;
- Zespół dworsko - parkowy w Fajslawicach: dwór, bramy wjazdowe – główna i boczna, bramki wschodnia i zachodnia, park, w gran. działek wskazanych w decyzji, wg zał. planu – A/1108; najstarszy pochodzący z II połowy XVIII w. dwór, gruntownie przebudowany w duchu eklektyzmu w 1909, od II wojny światowej użytkowany przez szkołę, obecnie opuszczony, zdegradowany. Otoczony stosunkowo dobrze zachowanym parkiem krajobrazowym z czytelnym układem alejek oraz systemem wodnym;
- Zespół dworsko - parkowy w Suchodołach: dwór, pozostałość parku z aleją dojazdową, spichlerz – A/753;
- Zespół dworsko - parkowy w Siedliskach: dwór, dawna oficyna dworska, gorzelnia, park – A/719.

Na terenie gminy Fajslawice nie zidentyfikowano obiektów, które można uznać za dobra kultury współczesnej (dobra kultury niebędące zabytkami, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, które cechuje wysoka wartość artystyczna lub historyczna).

Na obszarze objętym *Studium* nie występują obiekty ani obszary wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego, jak również obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

5.1.10. Obecne użytkowanie terenu

Tereny objęte przedmiotową zmianą *Studium* charakteryzują się stosunkowo jednolitą strukturą funkcji użytkowych. Tereny te są już częściowo zagospodarowane i zabudowane w pozostałej części występują użytki rolne. Otoczenie nie warunkuje potrzeb nawiązywania stylem zabudowy.

5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W odniesieniu do terenu całej gminy Fajslawice, potencjalne zmiany w środowisku, jakie będą zachodzić przy braku realizacji projektowanego dokumentu, związane będą z istniejącym zagospodarowaniem (układ komunikacyjny, tereny zurbanizowane) oraz formami użytkowania (użytkowanie rolnicze). Na stan środowiska przyrodniczego będą miały tu wpływ różnego rodzaju działania ochronne i naprawcze (plany ochrony środowiska itp.). Duży wpływ na jakość

powietrza, szczególnie na terenach o zwartej zabudowie, będzie miała tzw. emisja niska, ze źródeł takich jak: paleniska domowe, małe kotłownie, warsztaty rzemieślnicze. Jej oddziaływanie odzwierciedla się wzrostem stężeń dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego w sezonie grzewczym. W rejonach zwartej zabudowy i w pobliżu tras o dużym natężeniu ruchu coraz większy problem, ze względu na emisję zanieczyszczeń do powietrza oraz emisję hałasu, stanowić będzie komunikacja samochodowa. W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory aromatyczne (szczególnie benzen) oraz pyły zawierające m. in. związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi. Oddziaływanie komunikacji na środowisko wykazuje współcześnie tendencję rosnącą. W ostatnich latach nastąpił dynamiczny wzrost liczby pojazdów poruszających się po drogach.

Mogą wystąpić zmiany w środowisku gruntowo – wodnym związane z: niepełnym wyposażeniem terenów budowlanych w infrastrukturę kanalizacyjną, stosowaniem w rolnictwie nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin, zanieczyszczeniami wód zawierających ropopochodne i metale ciężkie spływającymi z dróg.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Na podstawie rozpoznania przyrodniczego oraz obserwacji terowych stwierdzono względnie dobrą jakość komponentów środowiska oraz środowiska jako całości. Pod względem przyrodniczym analizowane tereny nie będą wpływały negatywnie na obszary sąsiednie.

Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie powinny wystąpić znaczące oddziaływania, rozumiane jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralności.

Potencjalne obciążenie środowiska spowodowane działalnością gospodarczą, która może być realizowana na terenie gminy w przyszłości musi być ograniczone do minimum poprzez przestrzeganie zasad określonych w przepisach szczegółowych i opracowaniach planistycznych oraz procedur przewidzianych do stosowania w procesie przygotowania inwestycji do realizacji.

Szczegółowy opis i wpływ ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska został zaprezentowany w rozdziale „9. Przewidywane oddziaływania”.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu są procesy degradacji środowiska wynikające z działalności człowieka, wśród których wyróżnić można poniższe zagrożenia.

Zagrożenia dla wód powierzchniowych i podziemnych:

- gromadzenie ścieków komunalnych w nieszczelnych zbiornikach,
- niewłaściwe składowanie obornika i gnojowicy w gospodarstwach rolnych,

- zanieczyszczenia obszarowe – spływy powierzchniowe z użytków rolnych, spowodowane niewłaściwym stosowaniem nawozów sztucznych i organicznych oraz środków ochrony roślin,
- deponowanie odpadów (tzw. dzikie wysypiska) w ciekach wodnych oraz na powierzchni terenu.

Zagrożenia dla powietrza atmosferycznego:

- niska emisja – związana jest z wykorzystywaniem węgla jako głównego paliwa do wytwarzania ciepła w gospodarstwach domowych zaopatrywanych z indywidualnych systemów grzewczych,
- emisja ze źródeł komunikacyjnych,
- pola elektromagnetyczne.

Zagrożenia dla gleb i powierzchni terenu:

- nadmierne zakwaszenie gleb na terenach rolnych, które prowadzi do obniżenia ich jakości. Sprzyjają mu czynniki antropogeniczne, takie jak: zanieczyszczenie powietrza, składowanie kwaśnych i kwasotwórczych odpadów, czy stosowanie nawozów fizjologicznie kwaśnych,
- nadmierne rozlewanie się zabudowy,
- zanieczyszczenia związane z siecią drogową.

Zagrożenia dla terenów zieleni:

- nadmierna wycinka drzew w ramach pielęgnacji zieleni,
- przekształcanie terenów w sąsiedztwie dolin rzecznych, np.: pod uprawy rolne i zabudowę,
- presja zabudowy na obszary bezpośrednio sąsiadujące z terenami leśnymi.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Analizowany projekt *Studium* uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie nie tylko lokalnym, ale również wojewódzkim, krajowym i wspólnotowym. Odpowiada on podstawowym zaleceniom polityki ekologicznej państwa, której cele i priorytety zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej (dlatego też oceniając uwzględnienie przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska w odniesieniu do prawa krajowego zostanie spełniony warunek oceny w odniesieniu do szczebla międzynarodowego, którego dokumenty ze swojej istoty są bardzo ogólne oraz do prawa wspólnotowego, które znalazło swoje odpowiedniki w prawie polskim).

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym jest rozwój zrównoważony, który wyraża się poprzez ochronę zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin).

Mimo iż *Studium* stanowią dokument o znaczeniu lokalnym, to przy jego sporządzaniu uwzględniono **cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, w szczególności dotyczące:**

- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, różnorodności biologicznej, ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami oraz utrzymania i przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, Krajową strategią ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań, która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. z Rio de Janeiro, Dyrektywą Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin czy Dyrektywa Rady 2009/147/EW w sprawie ochrony dzikich ptaków oraz ochrony gatunków wędrownych zgodnie z Konwencją o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt – Bonn 1979 r.;
- ochrony krajobrazu – zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową – Florencja 2000;
- ochrony korytarzy ekologicznych zachowania i kształtowania ich drożności ekologiczno-przestrzennej zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego i Ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r.;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. i Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, Dyrektywą w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE;
- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych i Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (2003), Dyrektywa 2008/1/EC w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń, Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, Dyrektywa azotanowa 91/676/EWG, Dyrektywa powodziowa 2007/60/WE;
- ochrony powietrza określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Konwencja Wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej, sporządzonym w Wiedniu 22 marca 1985 r., Dyrektywa 2008/1/EU w sprawie jakości powietrza, Protokół Montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzony w Montrealu 16 września 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi i poprawkami kopenhaskimi, Konwencja w sprawie zmian klimatu wraz z protokołem sporządzonym w Kyoto w dniach 1-10 grudnia 1997 r., zobowiązującą państwa do redukcji emisji tzw. gazów cieplarnianych, Dyrektywa 96/62/EU z dnia 27 września 1996 r.;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia

27 kwietnia 2001 r. oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;

- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych, Dyrektywa w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE, Dyrektywą Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów;
- zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko i Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego;
- braku oddziaływań transgranicznych – zgodnie z Konwencją w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości, sporządzoną w Genewie 13 listopada 1979 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r., dotyczącą długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP), sporządzony w Genewie 28 września 1984 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie zmniejszania emisji tlenków azotu lub ich transgranicznych strumieni, sporządzony w Sofii 31 października 1988 r. (tzw. „protokół azotowy”), Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie dalszego ograniczenia emisji siarki, sporządzony 14 czerwca 1994 r. w Oslo, Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, Espoo 1991 r.

Cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w analizowanym dokumencie, m. in. poprzez wprowadzenie poniższych zapisów:

- wprowadzenie na terenach objętych opracowaniem zakazu realizacji wszelkich zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska,
- ustalenie zasad zagospodarowania poszczególnych terenów oraz parametrów zabudowy,
- dopuszczenie na wybranych terenach lokalizacji ogniw fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW.

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA

Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, w tym może powodować uciążliwości rozumiane jako wszelkie zjawiska wpływające ujemnie (negatywnie) na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi. Ten dyskomfort, niedogodności czy dysfunkcje środowiska są najczęściej wynikiem przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, charakteryzujących stan środowiska. Żadna inwestycja nie może być oddana do użytkowania, jeśli nie spełnia standardów jakości środowiska z poszczególnego rodzaju emisji.

Kryteria wykorzystane do identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko:

- cechy projektowanych w dokumencie funkcji terenu i potencjalnego ich oddziaływania (rozmiar, zakres, intensywność, kumulacja z innymi przedsięwzięciami, potencjalne

korzystanie z zasobów naturalnych, wprowadzania zanieczyszczeń i powodowanie zagrożeń, transgraniczny charakter oddziaływania, czas trwania, częstotliwość i odwracalność oddziaływania);

- lokalizacja terenów wyznaczonych pod pełnienie poszczególnych funkcji (dotychczasowe przeznaczenie gruntów, obfitość, jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych na danym obszarze, absorpcja cennego środowiska).

Przeznaczenie terenów pod planowane rodzaje zagospodarowania będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, ale **pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne i nie będzie to znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko gminy.** Poniższa analiza, mimo narzuconego podstawą prawną tytułu rozdziału dotyczy wszystkich innych (a nie jedynie znaczących) oddziaływań (ze względu na ich rodzaj i czasoprzestrzeń). Przedstawione w *Prognozie* informacje są aktualne w odniesieniu do obowiązujących w tej materii aktów prawnych.

W tabeli poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie oddziaływań poszczególnych funkcji:

- **(+)** – **pozytywne** – zauważalne pozytywne oddziaływanie, nie powodujące ilościowo istotnych zmian w środowisku;
- **(0)** – **neutralne** – całkowity brak wpływu lub wpływ nieznaczący - oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku;
- **(-)** – **negatywne** – oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia;
- **B** – oddziaływanie bezpośrednie;
- **P** – oddziaływanie pośrednie;
- **W** – oddziaływanie wtórne;
- **SK** – oddziaływanie skumulowane;
- **K** – oddziaływanie krótkoterminowe;
- **Ś** – oddziaływanie średnioterminowe;
- **D** – oddziaływanie długoterminowe;
- **S** – oddziaływanie stałe;
- **C** – oddziaływanie chwilowe;
- **L** – oddziaływanie lokalne;
- **R** – oddziaływanie ponadlokalne ('regionalne').

Przeznaczenie terenów określone w projekcie *Studium* nie spowoduje oddziaływań znacząco negatywnych ani znacząco pozytywnych.

W projekcie *Studium* wyodrębnione zostały funkcje terenów, które ze względu na zbliżony sposób zagospodarowania zostały pogrupowane i dla tych grup określono charakter oddziaływania, są to:

1. Tereny mieszkaniowe, do których należą:

- tereny zabudowy mieszkaniowej (M.2, M.3, M.4, M.5, M.6, M.7, M.8, M.11, M.12, M.13, M.14, M.15, M.16, M.17, M.18, M.20, M.21, M.22, M.23, M.25, M.26, M.27, M.28, M.29, M.30, M.31, M.32, M.33, M.34, M.35, M.36, M.37, M.38, M.39, M.40),
- teren zabudowy zagrodowej (RM.1),
- tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MU.1, MU.2, MU.3, MU.4, MU.5).

2. Tereny usługowe i produkcyjne, do których należą:

- tereny zabudowy usługowej (U.1, U.2),
- teren zabudowy produkcyjnej oraz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW (PEN.1).

Tabela 5. Przewidywane oddziaływania

Oddziaływanie na:	Przeznaczenie terenów	
	tereny mieszkaniowe	tereny usługowe i produkcyjne
cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000	o	o
rośliny zwierzęta różnorodność biologiczną	-/+ B, D, S, L	-/+ B, P, D, S, L
życie i zdrowie ludzi	+ B, D, S, L	+/- B, P, D, S, C, L
wody	+/- B, D, S, L	+/- B, D, S, L
powietrze klimat	+/- B, D, K, S, C, L	+/- B, D, K, S, C, L
powierzchnię ziemi gleby zasoby naturalne	- B, D, S, L	- B, P, D, S, C, L
krajobraz	+ B, D, S, L	- B, D, S, L
zabytki dobra materialne	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L

9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

Na terenie gminy Fajslawice oraz w jej bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszarów Natura 2000 a projekt nie wprowadza funkcji mogących oddziaływać na duże odległości.

Projektowane zmiany będą polegać na poszerzeniu terenów budowlanych. Zmiany te nie powinny znacząco wpływać na stan warunków przyrodniczych, oraz na najwartościowsze elementy przyrodnicze i zachowanie bioróżnorodność środowiska. Planowana działalność gospodarcza powinna być ograniczona do takiej, która w znaczący sposób nie wpływałyby na stan środowiska.

Nowe inwestycje, jak każde realizacje budowlane, zarówno na etapie prac budowlanych, jak i eksploatacji, powodować będą pewne oddziaływania na komponenty środowiska przyrodniczego. Dotyczy to zwłaszcza emisji gazów, pyłów i hałasu w związku z pracą maszyn i urządzeń budowlanych, a w późniejszym okresie funkcjonowaniem nowej zabudowy i obsługujących ich terenów komunikacyjnych. Ważną rolę w ograniczaniu negatywnych oddziaływań nowych inwestycji budowlanych będą miały odpowiednie rozwiązania zapisane w planach miejscowych, dotyczące parametrów zabudowy, w tym głównie odpowiednio wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami oraz systemów grzewczych stosowanych w nowych budynkach.

Wyznaczone funkcje nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony najbliższych obszarów Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) nie pogorszą stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,**
- 2) nie wpłyną negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,**
- 3) nie pogorszą integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.**

W związku z powyższym nie zachodzi konieczność wykonania kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Teren oznaczony symbolem M.34 położony jest w granicach otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, na terenie której obowiązują ograniczenia i zasady zagospodarowania określone Rozporządzeniem Nr 3 Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. z 2005 r., Nr 73, poz. 1524).

Teren oznaczony symbolem RM.1 położony jest w granicach zespołu przyrodniczo – krajobrazowego „Dolina Marianki”, ustanowionego uchwałą Nr XXVI/120/96 Rady Gminy w Fajslawicach z dnia 18 sierpnia 1996 roku, dla których obowiązują zasady zagospodarowania zgodne z ww. uchwałą.

W granicach terenu oznaczonego symbolem RM.1 położonego w obrębie Wola Idzikowska w sąsiedztwie rzeki Marianki w projekcie *Studium* wyznaczona została strefa ochrony od rzeki, w granicach której obowiązuje zakaz sytuowania zabudowy oraz grodzienia, w celu zachowania ciągłości rzeki i jej doliny jako korytarza ekologicznego. Tereny oznaczone symbolami M.10 i M.19 zostały całkowicie wyłączone z opracowania.

9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Wprowadzenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej wiąże się ze zmniejszeniem powierzchni dotychczas niezabudowanych. Nadal jednak znaczną powierzchnię gminy stanowią tereny otwarte. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej a co za tym idzie zmniejszenie powierzchni siedlisk oraz przestrzeni życiowej zwierząt w skali gminy będzie obejmowało niewielkie obszary. Wygradzanie działek budowlanych może ograniczyć możliwość migracji zwłaszcza dla większych ssaków. Realizacja zagospodarowania w planowany sposób będzie miała nie wielki wpływ na obecny stan flory i fauny. Utrata niewielkiej powierzchni biologicznie czynnej nie stanowi zagrożenia dla zasobów przyrodniczych Gminy, ponieważ dotyczy terenów znajdujących się obok istniejącej zabudowy. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i w niewielkim stopniu negatywne.

W wyniku realizacji zabudowy ograniczona zostanie powierzchnia stanowiąca miejsce żerowania i bytowania fauny występującej na terenach rolnych. Zniszczone zostaną siedliska związane przede wszystkim z użytkami rolnymi. W odrębnej procedurze, na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części terenu konieczna będzie zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Będzie to skutkowało ustaleniem innego niż rolniczy sposobu użytkowania gruntów rolnych a w konsekwencji wyłączeniem ich z produkcji rolnej. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie długoterminowe, stałe i negatywne.

W granicach terenów budowlanych znajdują się niewielkie obszary zieleni śródpolnej i przydrożnej oraz pojedyncze drzewa. Kwestie dotyczące możliwości usunięcia drzew regulują przepisy odrębne, które w sposób szczegółowy określają jakie warunki muszą być spełnione aby dane drzewo mogło być wycięte. Wyznaczenie w projekcie *Studium* terenu przeznaczonego pod zabudowę nie oznacza automatycznego wycięcia wszystkich drzew w obrębie tego terenu – ze względu na przepisy prawa oraz brak takiej potrzeby. Lokalizacja nowej zabudowy może, ale nie musi wymagać usunięcia drzew.

Urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW (ogniwa fotowoltaiczne) przytwierdza się do podłoża w sposób tymczasowy. Z reguły ustawiane są na stojakach, które nie mają bezpośredniego kontaktu z ziemią, pozostawiona wolna przestrzeń, rzędu kilkudziesięciu centymetrów, co pozwoli na swobodny wzrost roślinności trawiastej, w związku, z czym ubytek powierzchni biologicznie czynnej dotyczyć będzie jedynie miejsca posadowienia budynków technicznych i ewentualnie fundamentów pod stojakami.

Ogniwa fotowoltaiczne nie powodują negatywnego oddziaływania na zwierzęta lądowe, poruszające się po ziemi lub pod nią. Teren, na którym będą rozmieszczone zostanie ogrodzony, aby ochronić elementy instalacji przed dewastacją. Ogrodzenie może zostać wykonane w sposób umożliwiający przemieszczanie się drobnym zwierzętom. Pomiędzy poszczególnymi rzędami ogniw pozostawiona jest wolna przestrzeń umożliwiająca lot, żerowanie, czy też gniazdowanie ptaków i innych gatunków zwierząt. Obsługa techniczna jest ograniczona do minimum, dzięki czemu obecność człowieka będzie sporadyczna. Obszar ten może stać się swoistą enklawą, zapewniającą schronienie dla drobnej fauny oraz ptaków, które będą mogły tu zakładać swoje gniazda. Oddziaływanie farmy fotowoltaicznej będzie miało charakter neutralny, bezpośredni, długoterminowy i stały.

Potencjalnym negatywnym oddziaływaniem na zwierzęta może być tzw. efekt „tafli wody”. Polega on na odbijaniu promieni słonecznych od powierzchni ogniw fotowoltaicznych, tworząc tym samym iluzję zbiornika wodnego, na którym ptactwo mogłoby lądować. Rozwiązaniem minimalizującym to zjawisko jest zastosowanie ogniw z powłokami antyrefleksyjnymi, które ograniczą odbijanie światła.

9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi

Podstawowe funkcje wyznaczone w *Studium* dotyczą rozwoju przestrzennego Gminy polegającego na zwiększeniu powierzchni obszarów mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych. Zmiany następują w wyniku realizacji złożonych przez osoby zainteresowane wniosków. W *Studium* następuje segregacja funkcji w sposób, który pozwoli ograniczyć negatywne oddziaływania. Zaspokojenie potrzeb ludzi będzie oddziaływaniem pozytywnym, bezpośrednim, długoterminowym i stałym.

Rozwój usług i produkcji wywołuje istotne zmiany społeczno-gospodarcze w obszarach, w których się dokonuje. Zmieniają się proporcje gałęziowe, struktura społeczno-zawodowa ludności, wzrosną dochody ludności i odsetek zatrudnienia. Rozwija się budownictwo mieszkaniowe, część ludności miejscowej rodzaj wykonywanej pracy. Systematyczna poprawa stanu infrastruktury będzie miała wpływ na przeciwdziałanie marginalizacji społeczno-ekonomicznej gminy. Oddziaływania będą pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe. Oddziaływania o charakterze pośrednim, chwilowym i negatywnym związane będą z sytuacjami awaryjnymi i wypadkami jakie mogą wystąpić w trakcie funkcjonowania poszczególnych przedsięwzięć.

Należy podkreślić, że wszystkie wprowadzone zmiany mają niewielki zasięg terytorialny i wpisują się w ogólny proces rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Fajslawice. Potencjalne oddziaływania są typowe dla terenów zurbanizowanych i nie spowodują znaczących zmian w środowisku.

Panele fotowoltaiczne pozostają neutralne dla ludzi – nie emitują szkodliwego promieniowania, zanieczyszczeń powietrza ani hałasu.

Na terenie objętym *Studium* nie wskazuje się obszarów wyłączonych spod zabudowy. Ograniczenia w realizacji zabudowy obowiązują natomiast dla terenów położonych w zasięgu:

- Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych, projektowanej strefy pośredniej ochrony konserwatorskiej oraz strefy ekspozycji i ochrony przedpola i widoków zespołów zabytkowych w granicach których obowiązują ograniczenia i zasady zagospodarowania opisane w dziale II. Zasady Polityki Przestrzennej, w rozdziale „2. Zasady polityki przestrzennej w układzie strefowym”,
- strefy bezpieczeństwa (pasów technologicznych) napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia - po 7,5 m od osi linii w obie strony,
- strefy kontrolowanej od istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 500 i projektowanego gazociągu DN200 – po 16,5 m od osi w obie strony w przypadku budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego (w tym budynków usługowych) po 15 m od osi w obie strony, w przypadku budynków mieszkalnych zabudowy jednorodzinnej i wolnostojących budynków niemieszkalnych (stodoły, szopy, garaże),
- strefy ochrony od rzeki, w granicach której obowiązuje zakaz sytuowania zabudowy oraz grodzienia, w celu zachowania ciągłości rzeki i jej doliny jako korytarza ekologicznego.

Wyżej wymienione strefy bezpieczeństwa i strefy kontrolowane przestają obowiązywać w przypadku likwidacji lub zmiany przebiegu sieci. W przypadku likwidacji obiektów, dla których strefy ochronne zostały ustanowione, lub likwidacji stref ochronnych, zakazy w nich obowiązujące przestają być obligatoryjne. W przypadku zmiany granic wszelkich stref, obiektów lub terenów, dla których ustanowione są ograniczenia w użytkowaniu, lub w sytuacji ustanowienia nowych stref ograniczonego użytkowania, stref ochronnych i sanitarnych, stref powodziowych, obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, obszarów i obiektów

chronionych, ograniczenia w nich obowiązujące na podstawie przepisów odrębnych należy stosować odpowiednio w planach miejscowych.

9.4. Oddziaływanie na wody

Realizacja ustaleń projektu *Studium* w zakresie rozwoju terenów inwestycyjnych, zarówno mieszkaniowych, usługowych jak i produkcyjnych spowoduje wzrost zapotrzebowania na wodę. Zmiany te w skali całej gminy będą niewielkie gdyż dotyczą niewielkich terenów, które są rozproszone po całym terytorium gminy i nie wpłyną w sposób znaczący na ilość i jakość wód podziemnych. Tym samym powstanie również nowe źródła ścieków, bytowych, przemysłowych, opadowych i roztopowych, które będą musiały być w odpowiedni sposób oczyszczone i odprowadzone. W przypadku podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenach produkcyjnych odprowadzanie ścieków do gruntu lub do wód, a także odprowadzanie ewentualnych ścieków przemysłowych do kanalizacji, może wymagać uzyskania przed budową pozwolenia wodnoprawnego na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Będzie to oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Na nowych terenach inwestycyjnych zakłada się budowę sieci wodnej i kanalizacyjnej. Ma to na celu zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych przed potencjalnymi zanieczyszczeniami pochodzącymi z nieszczelnych szamb. Scentralizowane ujęcia wód podziemnych pozwalają również na ich lepsze zabezpieczenie (zgodnie z przepisami odrębnymi) przed możliwością przedostania się zanieczyszczeń. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

W trakcie swojej pracy ogniwa fotowoltaiczne nie będą oddziaływały w żadnym stopniu na wody powierzchniowe i podziemne. Zmianie nie ulegną stosunki wodne, wody opadowe spływać będą po konstrukcjach i wsiąkać w podłoże w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Oddziaływania będą miały charakter neutralny.

Dla wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się w granicach opracowania określono stan wód jako zły i ustalono zagrożony status oceny ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych. Wyznaczone cele środowiskowe to dobry lub umiarkowany stan ekologiczny oraz dobry stan chemiczny wód.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 RDW celem dla wód powierzchniowych jest:

- niepogarszanie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW,
- osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,
- osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

Zgodnie z wymogami art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz art. 59 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń,
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,

- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

W związku z realizacją *Studium* zostały wprowadzone zasady realizacji mające na celu zapewnienie ochrony środowiska wodnego. Wszystkie ustalenia projektu w zakresie ochrony wód nie spowodują zagrożenia nieosiągnięcia zamierzonych celów środowiskowych.

9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat

Zakłada się, że tak jak obecnie, nowa zabudowa w większości przypadków zaopatrywana będzie w energię ciepłą z indywidualnych systemów grzewczych. W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na powietrze lokalizacji nowej zabudowy oraz ograniczenia wpływu zabudowy istniejącej istotne jest dążenie do stosowania zarówno w systemach grzewczych (na terenach mieszkaniowych i usługowych) oraz technologicznych (na terenach produkcyjnych) przyjaznych dla środowiska urządzeń grzewczych o niskiej emisji zanieczyszczeń. Wraz z rozwojem zabudowy wzrośnie ilość punktowych źródeł emisji do powietrza. Nie przewiduje się jednak, aby nowa emisja spowodowała przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń. Oddziaływania będą miały charakter negatywny, długoterminowy i krótkoterminowy, bezpośredni, stały.

Oddziaływaniem negatywnym, pośrednim, długoterminowym i chwilowym terenów mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych będzie okresowy wzmożony ruch samochodowy w miejscu prowadzenia działalności. Obecny poziom zaawansowania technologicznego, stosowanie nowoczesnych procesów technologicznych w zakładach usługowych i produkcyjnych pozwala przyjąć, że instalacje te nie będą źródłem hałasu o wysokim poziomie i nie pogorszą w sposób znaczący warunków akustycznych, a ewentualne wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych (wyciszenie i wygłuszenie maszyn, mało hałaśliwa technologia produkcji itd.) pozwoli na wyeliminowanie negatywnego oddziaływania tych instalacji na tereny sąsiednie. Brak szczegółowych informacji dotyczących rodzaju i charakterystyki instalacji, która będzie źródłem emisji, uniemożliwia, na etapie prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej ustaleń zawartych w *Studium*, określenie dokładnego oddziaływania akustycznego nowej zabudowy. Dodatkowo należy zaznaczyć, że stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów przemysłowych jest obowiązkiem ich właściciela.

Dopuszczalny poziom hałasu w środowisku na terenach o określonym przeznaczeniu i charakterze zagospodarowania jest normowany przez Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 29 lipca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. W rozporządzeniu różne rodzaje terenu mają przypisane wartości dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu dla różnych przedziałów czasu. Według ww. rozporządzenia terenami podlegającymi ochronie akustycznej wyznaczonymi w analizowanym dokumencie będą tereny:

- tereny zabudowy mieszkaniowej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
- tereny zabudowy usługowej,
- tereny zabudowy zagrodowej.

W zależności od ostatecznego sposobu zagospodarowania danego terenu należy zastosować odpowiedni standard akustyczny wynikający z cytowanego powyżej rozporządzenia.

Ponadto w przypadku wystąpienia uciążliwości akustycznych należy zastosować odpowiednie działania i wykorzystać środki techniczne, które zmniejszą to oddziaływanie, m.in.:

- stosować rozwiązania technologiczne służące zabezpieczeniu przed przenikaniem hałasu do budynków,
- ograniczyć lokalizację nowych obiektów i przedsięwzięć, w których zastosowane instalacje i technologie mogłyby powodować emisję hałasu w stopniu przekraczającym dopuszczone przepisami odrębnymi normy poza terenem działki, do której inwestor posiada tytuł prawny,
- modernizować drogi, w tym w szczególności stosować nawierzchnie ograniczające emisję hałasu,
- stosować ekrany dźwiękochłonne wzdłuż dróg na odcinkach biegnących w sąsiedztwie terenów istniejącej zabudowy,
- stosować techniczne środki uspokajania ruchu,
- remontować i modernizować jezdnie,
- stosować ciche nawierzchnie dróg,
- odpowiednio regulować ruch tranzytowy zwłaszcza ciężki,
- kontrolować i ograniczać prędkości ruchu pojazdów.

Pracujące panele fotowoltaiczne nie powodują emisji hałasu, gazów, pyłów ani odorów do powietrza atmosferycznego. Uznaje się je za urządzenia przyjazne dla środowiska, ponieważ ograniczają emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery w sektorze energetycznym. Oddziaływania będą miały charakter pozytywny, bezpośredni, długoterminowy i stały.

Zmiany wprowadzone w analizowanym dokumencie są niewielkie i rozproszone na dużym obszarze gminy. Funkcje wprowadzone w projekcie *Studium* nie zmieniają w sposób istotny warunków termicznych, anemometrycznych i wilgotnościowych panujących na terenie gminy Fajslawice. W związku z tym nie wystąpi również oddziaływanie na pozostałe komponenty środowiska.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do roku 2020 w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane.

Przystosowanie polskiej przestrzeni do nowych uwarunkowań klimatycznych i związanych z tym zjawisk jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań, szczególnie dla administracji lokalnej. Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności m. in. ze względu na zwiększone ryzyko powodziowe, wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, lub obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego i w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne oraz ograniczać możliwości rozwoju.

Obszary zurbanizowane stanowią szczególną kategorię w strukturze przestrzeni geograficznej, charakteryzującą się dużą gęstością populacji ludzkiej, a tym samym są bardzo wrażliwe z uwagi na negatywne oddziaływanie antropopresji. Szczególnie widoczne jest to w miastach, które są zagrożone: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła, silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody w miastach. W przypadku

analizowanej gminy zabudowa nie jest tak skoncentrowana żeby mogły wystąpić powyższe zagrożenia.

Analizowany projekt *Studium* uwzględnia uwarunkowania przyrodnicze pozostawiając niezabudowaną większość powierzchni gminy. Obszary wolne od zabudowy są bardzo istotne dla utrzymania właściwego mikroklimatu, ponieważ zapewniają swobodny przepływ mas powietrza. Tworzą je przede wszystkim tereny rolne, tereny łąkowe, tereny lasów i tereny wód powierzchniowych.

Celem głównym SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Kwestie polityki przestrzennej i budownictwa mają tu ogromne znaczenie społeczno – gospodarcze. Sprzyjają temu działania o charakterze horyzontalnym, w tym działania legislacyjne związane z tworzeniem lub aktualizacją dokumentów planistycznych takich jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Działania powinny zmierzać do objęcia całego terytorium kraju skutecznym systemem planowania przestrzennego, zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów.

Realizacja zapisów projektu *Studium* nie wpłynie negatywnie na klimat gminy, ponieważ projekt uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju. Zachowane zostają heterogeniczne tereny otwarte z mozaiką siedlisk roślinnych oraz gatunków zwierząt tam występujących, które mają za zadanie utrzymać bioróżnorodność tego obszaru.

9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne

Wszystkie funkcje związane z zagospodarowaniem osadniczym, usługowym, produkcyjnym mogą powodować degradacja powierzchni ziemi związaną z robotami ziemnymi, uszczelnienie fragmentów powierzchni, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby.

Wystąpią zmiany w ukształtowaniu terenu, obejmujące między innymi wykonanie wykopów, niwelacji i wyrównania powierzchni terenów. W miejscach, gdzie istniejące podłoże gruntowe nie będzie posiadać odpowiednich parametrów budowlanych dojdzie do miejscowej wymiany gruntu. W celu podniesienia parametrów technicznych podłoża mogą być stosowane nowe mieszanki i materiały, np. tłuczeń, stosowany dla umocnienia drogi. Zasięg zmian oraz wielkość oddziaływań warunkowane będą skalą projektowanych inwestycji, zwłaszcza powierzchnią zabudowy oraz głębokością prowadzonych prac ziemnych. Jednakże są to nieuniknione konsekwencje rozwoju gospodarczego i społecznego. Oddziaływania będą bezpośrednie, długoterminowe, stałe i negatywne. W miejscach realizacji budynków usługowych i produkcyjnych szczególnie wzrasta ryzyko związane z przedostawania się substancji ropopochodnych oraz innych substancji chemicznych do gleby i wód. W tym wypadku oddziaływanie będzie pośrednie, długoterminowe, chwilowe i negatywne. Stosując wszelkie dostępne sposoby, m.in.: zastosowanie proekologicznych technologii, odpowiedni dobór urządzeń technicznych, dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń itp. można zminimalizować a nawet wykluczyć opisane zagrożenia.

Panele fotowoltaiczne montowane są na stojakach ustawionych w rzędach na gruncie lub na specjalnie przygotowanych betonowych ławach. Towarzyszą im elementy infrastruktury technicznej, m. in. stacje transformatorowe, linie przesyłowe itp. Powierzchnia ziemi bezpośrednio zajęta pod te elementy jest niewielka a w skali gminy znikoma. Oddziaływania związane z ich realizacją będą miały charakter bezpośredni, krótkoterminowy, chwilowy i neutralny.

9.7. Oddziaływanie na krajobraz

Ustalenia zawarte w projekcie *Studium* i ich realizacja poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przekształcą charakter krajobrazu gminy Fajslawice, głównie poprzez rozwój terenów zurbanizowanych Biorąc pod uwagę obszar nowo wprowadzonych funkcji oraz fakt, że w większości są one kontynuacją bądź niewielką modyfikacją względem stanu obowiązującego w aktualnym *Studium*, zmiany te wpiszą się w proces ogólnego rozwoju. Oddziaływanie będzie negatywne, długoterminowe, bezpośrednie i stałe.

Wszelkie prace budowlane w swojej istocie związane są z przekształceniem rzeźby terenu. Zmiany ukształtowania terenu związane z realizacją nowej zabudowy nie będą miały charakteru makroniwelacji, które mogłyby zmienić krajobraz tego obszaru. Ponadto realizacja zabudowy będzie następowała stopniowo, dzięki czemu zmiany będą rozciągnięte w czasie i w sposób powolny będą zmieniały krajobraz gminy. Ponieważ gmina Fajslawice jest gminą typowo rolniczą to silnie zaznaczona jest tu obecność człowieka. Występujący tu krajobraz kulturowy łączy w sobie elementy naturalne i antropogeniczne.

W projekcie *Studium* dla terenów przeznaczonych pod zabudowę określone zostały wskaźniki urbanistyczne, tj.: maksymalna wysokość zabudowy, minimalna powierzchnia biologicznie czynna, minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych, maksymalna powierzchnia zabudowy działki budowlanej. Pozwoli to uporządkować przestrzeń nadając jej jednorodny charakter. Oddziaływanie będzie pozytywne, długoterminowe, bezpośrednie i stałe.

Panele fotowoltaiczne montowane są zazwyczaj na stelażach o wysokości ok. 5 m, co można porównać do wysokości szklarni ogrodnich, które bardzo często spotkać można na terenach rolniczych. Również specyfika powierzchni szklanej jest bardzo zbliżona do powierzchni paneli fotowoltaicznych. Dlatego też wpływ na krajobraz będzie bardzo niewielki i ograniczony jedynie do najbliższej okolicy. Ponadto jako niskie obiekty możliwe jest wprowadzenie zieleni izolacyjnej otaczające teren inwestycji, która w pełni wkomponuje ją w krajobraz. Oddziaływania elektrowni fotowoltaicznych będą miały charakter neutralny, bezpośredni, średnioterminowy i stały.

9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Oddziaływanie na dobra materialne na terenach zabudowanych (mieszkaniowych, usługowych, produkcyjnych) ma charakter pozytywny, długoterminowy, bezpośredni i stały gdyż *Studium* zakłada rozwój zabudowy, co wpłynie dodatnio na wzrost dochodów właścicieli tych terenów. Oddziaływanie będzie pozytywne, długoterminowe, bezpośrednie i stałe.

Realizacja elektrowni fotowoltaicznej będzie miała pozytywny wpływ na dobra materialne. Budżet gminy będzie miał wpływały z tytułu podatków a właściciel będzie miał dochody ze sprzedaży energii.

W granicach obszarów objętych *Studium* nie występują obiekty ani obszary wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego, jak również obiekty ujęte w wojewódzkiej oraz w gminnej ewidencji zabytków.

Na terenie gminy Fajslawice nie zidentyfikowano obszarów stanowiących dobro kultury współczesnej.

9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego

Ze względu na powierzchnie nowych terenów zurbanizowanych wyznaczonych w projekcie *Studium* oraz nawiązanie przeznaczeniem do istniejącego sposobu użytkowania nie wystąpi negatywne oddziaływanie skumulowane z już istniejącym zagospodarowaniem.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zgodnie z art. 51 ust. 2, pkt 3, lit. a, ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.

Przeprowadzona powyżej analiza oddziaływania na środowisko przedmiotowego *Studium* wykazała, że nie wystąpią znaczące negatywne oddziaływania na komponenty przyrodnicze i komponenty kulturowe.

Wszelkie zakazy i nakazy odnoszące się do wyznaczonych obszarów i obiektów objętych ochroną prawną zachowują swoją moc.

W obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice ustalono warunki ochrony i zasady kształtowania środowiska przyrodniczego, takie jak:

- a) prowadzenie działań w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w oparciu o zasady rozwoju zrównoważonego i przyznania priorytetu działaniom w zakresie ochrony stosunków wodnych oraz przeciwoerozyjnym (fitomelioracjom);
- b) stworzenie trwałych podstaw zrównoważonego rozwoju gminy poprzez: zwiększenia powierzchniowego udziału terenów czynnych biologicznie (leśnych i zadrzewionych, podmokłych i wodnych, pokrytych trwałą roślinnością itp.) w układzie przestrzennym oraz zwiększenia aktywności struktury ekologicznej przez wzmocnienie oddziaływania węzłów ekologicznych oraz ukształtowanie systemu powiązań ekologicznych;
- c) ograniczenie degradacji gleb, m.in. poprzez fitomelioracje;
- d) ochronę terenów objętych Ekologicznym Systemem Obszarów Chronionych,
- e) uwzględnienie ochrony obszarów i obiektów ustanowionych na mocy przepisów odrębnych;
- f) rekultywacją zdegradowanych elementów środowiska przyrodniczego oraz związane z realizacją systemów inżynierskich służących do ochrony poprzez: uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej, zorganizowanie systemu gospodarki odpadami, opracowania i realizacji programu rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych, poprawę gospodarki leśnej w lasach prywatnych;
- g) w zakresie gospodarki wodno – ściekowej niezbędne jest przyspieszenie realizacji oczyszczalni zbiorczych (na terenach zwartej zabudowy) i indywidualnych (na terenach zabudowy rozproszonej);
- h) zwiększenie lesistości gminy;

- i) zwiększenia różnorodności biologicznej środowiska i tym samym podniesienia jego odporności, m. in. poprzez małą retencję.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie *Studium* w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

W przypadku przedmiotowego *Studium* lokalizacja projektowanych funkcji wynika z konkretnych sugestii samorządu lokalnego, inwestorów i właścicieli poszczególnych nieruchomości. Z tego względu przedstawienie innych rozwiązań jest utrudnione. Większość funkcji została ustalona na podstawie istniejącego zagospodarowania lub na zasadzie kontynuacji funkcji.

Podczas wykonywania niniejszej Prognozy trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy nie wystąpiły, z uwagi na dostępność danych i materiałów dotyczących omawianego obszaru.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i najbliższe obszary chronione, w tym obszary sieci Natura 2000 oraz integralność sieci.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza tych negatywnych, które mogą zachodzić w wyniku realizacji ustaleń projektu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podjętych w omawianym *Studium*.

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w Prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu *Studium* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- a także Dyrektywy ustanowione na szczeblu międzynarodowym oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych (wymienione w rozdziale 13).

Głównym celem *Prognozy* jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Studium*. Ważne jest, aby pamiętać, iż *Studium* nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania.

Przy sporządzaniu *Prognozy* posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań chwilowych i stałych, bezpośrednich i wtórnych, krótko-, średnio- i długoterminowych oraz pozytywnych i negatywnych. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Studium* na środowisko przyrodnicze.

Głównym założeniem opracowanego *Studium* jest rozpoznanie i scharakteryzowanie wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice. Ich analiza pozwoliła na określenie długoterminowych kierunków rozwoju gminy. *Studium* stanowi dokument planistyczny, który poprzez określenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy pozwala na świadome prowadzenie gospodarki gruntami i planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. W *Studium* uwzględniono zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Przedmiotowe *Studium* stanowi niewielką korektę polityki przestrzennej gminy ustalonej w dotychczas obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice w zakresie terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Tereny inwestycyjne wyznaczono w obszarach zurbanizowanych, przy drogach publicznych, o wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, nie wymagających nowych inwestycji infrastrukturalnych. Formułując ustalenia wzięto pod uwagę przeprowadzoną ocenę stanu istniejącego zagospodarowania, rozpoznane uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz wnioski do *Studium*.

Gmina Fajslawice jest gminą wiejską, położoną w centralnej części województwa lubelskiego w powiecie krasnostawskim. Zajmuje powierzchnię ok. 71 km². Zamieszkuje ją 4527 mieszkańców.

Obszary objęte zmianą Studium zlokalizowane są w centralnej części gminy w obrębach ewidencyjnych: Bielecha, Boniewo, Fajslawice, Ignasin, Marysin Kolonia, Siedliska Pierwsze, Siedliska Drugie, Suchodoły, Wola Idzikowska oraz Zosin Dziecinin. Tereny te są już częściowo zagospodarowane i zabudowane w pozostałej części występują użytki rolne.

Według podziału Polski na krainy geograficzne J. Kondrackiego gmina Fajslawice leży w obrębie Wyniosłości Giełczewskiej (343.17). Cechą charakterystyczną rzeźby terenu są fałiste poziomy zrównań, z których wyrastają wzgórza ostańcowi rozcięte przez liczne suche doliny. Główną oś obszaru stanowi dolina rzeki Marianki.

Pod względem geologicznym teren gminy położony jest w obrębie centralnej części Niecki Brzeżnej, zwanej Niecką Lubelską, którą wypełniają osady mezozoiczne i neogeńskie, przykryte na części obszaru osadami czwartorzędowymi.

Efektom dużego zróżnicowania geologicznego jest występowanie mozaiki gleb. Na wierzchołkach występują gleby brunatne właściwe i poczaroziemne oraz gleby płowe typowe i zbrunatniałe. Stosunkowo niewielki jest udział innych typów gleb, przede wszystkim aluwialnych (mad rzecznych, glejowo-torfowych) i gleb bielicoziemnych lokalnie występujących w dolinach rzecznych oraz w miejscach zakumulowanych piasków i żwirów.

Gmina prawie w całości (96% powierzchni) leży w dorzeczu Marianki, stanowiącej zlewnię cząstkową dorzecza Wieprza. Jedynie skrajnie wschodni i południowo-wschodni fragment gminy znajduje się w zlewni Łopy, a południowo - zachodnia część w zlewni Giełczwi.

Obszary gminy Fajslawice położony jest w obrębie następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP): Marianka (RW200006243969), Wieprz od oddzielenia się Kanału Wieprz-Krzna do Tyśmienicy (RW2000112479), Łopa (RW200006243929), Giełczewka (RW2000062449) oraz jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) PLGW200090.

W regionalizacji klimatycznej województwa lubelskiego W i A. Zienkiewiczów rejon Fajslawic zalicza się do lubelsko – chełmskiej dziedziny klimatycznej. Decydującą rolę w kształtowaniu pogody w tym obszarze odgrywają przeważające masy powietrza polarnomorskiego i kontynentalnego.

Podstawą i ośrodkiem różnorodności biologicznej są lasy oraz doliny rzek i cieków, wokół których występują trwałe użytki zielone, pełniące rolę układów wentylacyjnych i naturalnych powiązań ekologicznych łączących agrosystemy oraz kompleksy zieleni łąkowej i lasów.

Fauna omawianego obszaru jest stosunkowo uboga i typowa dla obszarów wiejskich z przewagą użytków rolnych.

Gmina Fajslawice niezależnie od długotrwałej antropopresji, jakiej poddawane jest środowisko przyrodnicze reprezentuje nadal duże walory przyrodniczo-krajobrazowe. O walorach tych decydują przede wszystkim rozległość widoków i urozmaicona rzeźba (wąwozy i wzgórza ostańcowe), a także malownicze elementy krajobrazu kulturowego, jak charakterystyczne rozłogi pól i zieleń komponowana (parki, aleje, szpalery).

Na obszarze objętym *Studium* nie występują obiekty ani obszary wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego, jak również obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

W odniesieniu do terenu całej Gminy, potencjalne zmiany w środowisku, jakie będą zachodzić przy braku realizacji projektowanego dokumentu, związane będą z istniejącym zagospodarowaniem (układ komunikacyjny, tereny zurbanizowane) oraz formami użytkowania (użytkowanie rolnicze).

Na obszarach objętych *Studium* wskazano następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- tereny zabudowy mieszkaniowej (M.2, M.3, M.4, M.5, M.6, M.7, M.8, M.11, M.12, M.13, M.14, M.15, M.16, M.17, M.18, M.20, M.21, M.22, M.23, M.25, M.26, M.27, M.28, M.29, M.30, M.31, M.32, M.33, M.34, M.35, M.36, M.37, M.38, M.39, M.40),
- teren zabudowy zagrodowej (RM.1),
- tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MU.1, MU.2, MU.3, MU.4, MU.5),
- tereny zabudowy usługowej (U.1, U.2),
- teren zabudowy produkcyjnej oraz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500kW (PEN.1).

W niniejszej *Prognozie* przeanalizowano oddziaływania ustaleń *Studium* dotyczące wprowadzonego przeznaczenia dla tych obszarów funkcjonalnych, są to oddziaływania:

a) pozytywne:

- rozwój infrastruktury wodno – kanalizacyjnej prowadzący do ograniczenia możliwości zanieczyszczenia wód i gleb,
- zachowanie wartościowych siedlisk i flory na terenach podmokłych, w dolinach rzek i terenach rolnych,
- zachowanie walorów krajobrazu kulturowego
- poprawa jakości życia mieszkańców gminy,

- ustalenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy;

b) negatywne:

- powstanie nowych źródeł zanieczyszczenia powietrza na obszarach wyznaczonych do zabudowy,
- wzrost emisji niskiej i wysokiej ze źródeł dostarczania ciepła,
- wzrost emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
- wzrost ilości wytwarzanych ścieków bytowych, przemysłowych i deszczowych,
- wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych i przemysłowych,
- wzrost ryzyka awarii na terenach usługowo oraz na terenach infrastruktury technicznej,
- możliwe wyłączenie części gleb z produkcji rolnej,
- likwidacja roślinności i siedlisk zwierząt na obszarach przeznaczonych do zabudowy.

W omawianym dokumencie uwzględniono szereg aktów prawnych ustanowionych na szczeblu międzynarodowym (konwencje), europejskim (dyrektywy) i krajowym (ustawy, rozporządzenia, polityki, strategię). Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, jest ochrona zasobów środowiska. Gwarancją zachowania standardów jakości środowiska jest przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Należy zapobiegać i ograniczać negatywne oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu stosując wszelkie dostępne sposoby, m. in.: zastosowanie proekologicznych technologii, odpowiedni dobór lokalizacji i parametrów technicznych, dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń itp. Dokładne środki techniczne, technologiczne i organizacyjne oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska należy przedstawić na etapie oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i obszary Natura 2000. Wyznaczone funkcje i wybrane lokalizacje zapewniają możliwość ochrony trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz warunków odnawialności zasobów środowiska.

13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Publikacje:

1. Bank Danych Lokalnych, GUS.
2. Bednarek R. (red.), Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Poznań, 2012.
3. Engel J. Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko – Warszawa 2009.
4. Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7.
5. Kistowski M., Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych, Warszawa 2009.
6. Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000.
7. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Fajslawice przyjęte uchwałą Nr XII/58/99 Rady Gminy Fajslawice z dnia 22 lipca 1999 r., zmienione uchwałami Nr XXXIX/140/2006 Rady Gminy Fajslawice z dnia 30 lipca 2006 r. i Nr X/27/2015 Rady Gminy Fajslawice z dnia 24 lipca 2015 r.
8. Strategia Rozwoju Gminy Fajslawice na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030 – projekt.
9. Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.
10. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.
11. Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.
12. Poradnik dotyczący uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, European Commission, 2013.
13. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ/Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie, 2023.
14. Stan środowiska w województwie lubelskim. Raport 2020., GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie, 2020.
15. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2013.

Akty prawne:

1. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001 r.), tzw. Dyrektywa SEA.
2. Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.).
3. Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów

i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.

4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli.
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy.
6. Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin.
7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
8. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 672 z późn. zm.).
9. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 2409).
10. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 2556).
11. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2022 poz. 2625).
12. Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2023 r. poz. 977).
13. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 840).
14. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022 poz. 916).
15. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 1029 z późn. zm.).
16. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. 2023, poz. 633).
17. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 699 z późn. zm.).
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.).
19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839).
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183 z późn. zm.).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).
23. Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów

wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014, poz. 1713).

24. Europejska Konwencja Krajobrazowa-Florencja 2000.
25. Konwencji Berneńskiej o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk.
26. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971.
27. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście, transgranicznym z 1991 r. (Konwencja z Espoo).
28. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt - Bonn 1979 r.
29. Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992 r.
30. Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań – 2003.

Strony internetowe:

1. www.geoportal.gov.pl
2. www.mrr.gov.pl
3. www.natura2000.gdos.gov.pl
4. www.pgi.gov.pl
5. www.stat.gov.pl
6. <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa>
7. <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap>
8. <https://fajslawice.e-mapa.net>
9. <https://ugfajslawice.bip.e-zeto.eu>
10. <https://www.gminafajslawice.pl>

OŚWIADCZENIE AUTORA

Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Autor opracowania:

mgr Michał Pyra

19 czerwca 2023 r.